

NEPRIKLAUSOMA LIETUOVA

Nr. 33(853) XXIII m. (15 ct.) MONTREAL, 1963 m. RUGPJŪČIO-AUGUST 14 d. * INDEPENDENT LITHUANIA * LITHUANIE INDEPENDANTE * Postage paid at Lachine, P. Q.

Susitarimas sukėles painingas

- Vatikanas atsiriboja
- Vokietija pasirasys?
- De Gaulle projektai

Neaiškumų, didelių abejojimų ir labai stipraus netikrumo sukėlė rugpjūčio 5 dieną Maskvoje pasirašytas susitarimas dėl dalinio atominių bandymų sustabdymo. Iš vienos pusės susitarimas aiškinamas kaip ne paprastas įvykis, kaip pirmas žingsnis į visiško atominių bandymų sustabdymą ir

KAIP ŽINGSNIS Į VISUO TINĄ NUSIGINKLAVIMĄ

bet iš kitos pusės susitarimas aiškinamas kaip nepaprastai trapus ir netikras dalykas, kuris bus niekas, jeigu ta kryptimi nebus nueita toliau, dėl ko jau sutartį pasirašant pradėta kalbėti.

O KUR GI EITI TOLIAU?

Tai kol kas yra Maskvos iniciatyvoje, nes ji jau žino, kur reikia eiti toliau, kai vakarai kol kas tegalėjo pareikšti sutikimą dėl Maskvos pasiūlymų tartis, eiti į derybas, dar tiks liai nežinia dėl ko.

VAKARAI SIŪLO VISIŠKĄ A BANDYMU SUSTABDYMĄ

ir kalba apie nusiginklavimą. Bet kieno tai siūlymas? Amerikai didžiuojasi, kad pasirašytas susitarimas yra Amerikos siūlymas, o Chruščiovas, keldamas Kremliuje taūrę už pasirašytą jį susitarimą, teigė, kad tai yra Maskvos iniciatyvos padarinys. Taip yra ir su nusiginklavimu: vakarai — Amerikai, bet gi siūlo ir Rusija... Lo giškesnis trečias siūlymas.

TREČIAS SIŪLYMAS YRA DE GAULLE.

Kadangi Maskvos susitarimas yra tik dalinis ir netikras, tai De Gaulle visiško nusiginklavimo konferenciją tartis ne tik dėl visuotinio atominių bandymų sustabdymo, bet ir dėl nusiginklavimo ir, tolesnius logiškus žingsnius: sunaikinti visus atominius ginklus ir visiškai nusiginkluoti.

GERAS SIŪLYMAS, BET AR REALUS?

Tuo tenka ne tik abejoti, bet greičiau nepatikėti. Agresorių juk netrūksta. Karai ir konfliktai nesiliauja. Kyla naujos militarinės jėgos. Kai kurių diktatorių apetitai auga. Ir ne dėl ko kito, bet svarbiausia dėl to, kad

KINIJA REIKALAUJA IŠ RUSIJOS GRAŽINTI IŠ KINIJO UŽGROBTUS PLOTUS,

kurių priskaičiuota Kinijos višais pakraščiais labai daug. Tat yra aišku, kad sąlygų nusiginkluoti nėra ir artimoje ateityje jos nenumatomos.

Kinijos komunistai, kaltindami Rusijos komunistus, saiko, job rusai išradę komunizma ir pardavę komunistinę revoliuciją kapitalistams dėl ne pagrįstos baimės. Komunistams nesą prasmės bijoti atominio karo, nes ir iš

ATOMINIO CHAOSO IŠKILTŲ NAUJA CIVILIZACIJA...

Esą, veltui rusai bijo atominio karo...

Hirošimoje, kur JAV numetė pirmąją atominę bombą, akivaizdoje 6,000 dalyvių, ivykusių Kinijos ir Rusijos komunistų susikirtimas, ir kinai palaikė 7-rių valstybių komunistai. Atseit, kinų šalininkų skaičius didėja, o jei jie kinų komunistams pritaria, tai jie palaiko agresijos politiką. Tai kokios gali būti kalbos apie nusiginklavimą?

KIEK VALSTYBIŲ PASI RAŠYS MASKVOS SUTARTI?

Ligšiol ją pasirašė arti 100, kurių tarpe ir Kanada.

V. Vokietija ilgai svyravo, bet Mac Namaros ir Rusk įtai gojama, kad Maskvos sutartis nei šalutiniu būdu nepalies rytinės Vokietijos pripažinimo, nu tarė prie sutarties prisidėti. Bet V. Vokietijos sąjungininkė

PRANCŪZIJA ATSIKAKĖ MASKVOS SUTARTI PASIRASYTI,

nors JAV ją labai vylioja toli einančiais pažadais.

Prancūzija atsidėjusi ruošia si vandenilinės bombos bandymams, kurie bus daromi Ramiojo vandenyno negyvena moje saloje ties Taiti, kur jau dirba apie 3,000 prancūzų, ruošdami vietą ir sąlygas bandymams.

De Gaulle sako, kad jau ATĖJĖS LAIKAS EUROPAI ATSTĀTYTI SAVO GALIĄ IR REIKŠMĖ.

Ne abejotina, kad šis de Gaulle nusistatymas turi šalininkų net ir tų tarpe, kurie pasirašė Maskvos sutartį.

Pabaltijo valstybių žmonės, kiek mus pasiekia žinios iš Lietuvos, pritaria de Gaulle politikai. Gal ne tiek dėl jos kol kas netikro efektingumo, kiek nusivylę Amerikos politika, kuri pavergtiesiems neduoda realių vilčių bent artimajai ateičiai, ir visais svarbiais momentais pavergtuosius nutyli, o sumini juos tik deklaratyvine prasme ir specialiais momentais, bet ne momentais, su zistencija su komunistais bei

Anglija Prancūzijos negali paveikti. Todėl

KAS NAUJA KANADOJE

KANADĄ ABSORBUOJA JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTYBĖS

Ekonominiai ryšiai veda prie politinių ir karinių ryšių.

Kanados ryšiai su Jungtine Amerika Valstybėmis kasmet darosi vis glaudesni. Juos diktuoja ekonominės sąlygos, nes JAV kapitalo investavimai į Kanados ūkį kasmet kyla.

1930 metais užsienio kapitalo investavimai Kanadoje siekė 7,614,000,000 dol., 1950 metais išaugo iki 8,661,000,000 dol., o 1962 metais pakilo jau iki 25,000,000,000. Taip 1959 metais svetimi kapitalai Kanadoje sudarė 57%. Net ir darbininkų profesinės sąjungos yra kaip JAV profsąjungų daliniai.

Žinoma, ne visi svetimi kapitalai Kanadoje priklauso Amerikai, bet vis dėlto žymi dalis.

Tokia būseną veda prie ryšių glaudinimo, veda prie būtinumo suartėti, ko kaikas pra deda bijoti. Į šitą faktą atsiremia ir dalis Kanados nacionalistų, kurie teigia, kad ūkiniai ryšiai tiek darosi tamprūs, kad verčia vis glaudžiau susisiekti, gal ir susilieti, ko nacionalistai nenori prileisti.

Ūkininių ryšių tamprumas veda prie bendros užsienių politikos ir bendros gynybos, kas faktinai beveik ir yra.

Štai kodėl pajudinimas kurio vieno ryšių reikalo tuojau atsiliepia kitiems.

IVAŽIAVIMAS Į KANADĄ BE VIZŲ

Pilietybės min. G. Favreau paskelbė, kad nuo rugsėjo 15 dienos Italijos, Graikijos, Portugalijos, Ispanijos ir Turkijos

piliečiams nereiks vizų, jeigu jie į Kanadą atvažiuoja ne ilgesniam kaip trijų mėnesių laikui.

KANADOS KVIEČIAI KINIJA

Prekybos min. M. Sharp pranešė, kad su Kinijos komunistine valdžia pasirašyta sutartis, pagal kurią iki 1966 metų liepos 1 dienos kinai Kanadoje nupėrka apie 186 milijonus bušelių kviečių, už kuriuos užmoka apie 280 mil. dolerių. Už pirkdami kinai įmoka 25% vertės, o kita išmoka per 18 mėnesių.

TOBULINS WELLANDO KANALĄ

Susisiekimo min. G. McIlraith pranešė, kad nuo ateinančių metų bus tobulinamas Wellando kanalas, kuriame bus įrengtos 5 naujos užtvartos. Darbai truks apie 4 metus, duos darbo 6,000 darbininkų ir kaštuos apie 180 mil. dolerių.

FEDERALINIO PARLAMENTO IR SENATO

pirmoji sesija pasibaigė pirmą kartą pakėlimą ir įstatymų, kuriuo Federalinis parlamentas atpalaidojamas nuo išskyrimo būtų Quebeco ir Newfoundlando.

Naujoji demokratų partija paskelbė, kad po šito liberalų valdžia jau negali laukti iš jos pasitikėjimo.

Kanada turi jau 19 milijonų gyventojų.

Kanados bankas pakelia procentus nuo 3½ iki 4%.

LAUKIAMA DE GAULLE SUSITIKIMO SU KENNEDY,

kurie politiką gali pakreipti, bet ir dėl to vilčių tuo tarpu nėra. Susitarimas Maskvoje labai sumaišė visą tarptautinę politiką, kuri dabar pilna netikrumo ir spėliojimų.

KITOS NAUJIENOS

Italijos žymūnams pakalbinus Vatikaną dėl komunistams rodomo gražių akių, Vatikanas radio pasisakė, kad koegzistencija su komunistais bei marksistais neįmanoma.

Popiežius Povilas VI pasiuntė pasirašiusiems Maskvos sutartį laiškus, kuriuose reiškia vilčių, kad tai bus gera pradžia į taiką.

Maniloje susitarta dėl Malazijos ta prasme, kad JTO sekret. atsklaus tautų, norimų įtraukti į tą federaciją, nuomones.

Rusk įtikino Adenauerį pasirašyti Maskvos A. sutartį.

Rugp. 13 d. sukanka dveji metai kai pastatyta Berlyno siena, bet nežiūrint to per 2 metus perbėgo ir vakarus 16,450 vokiečių, kurių tarpe vien pasienio policijos per 300 asmenų.

Haiti vyksta sukilimas ir kovos.

Kennedy sūnus, pagimdytas prieš laiką, mirė.

Kennedy paprašė senatą ratifikuoti trijų susitarimą Maskvoje.

Macmillanas lankosi Stockholme, o švedų delegacija į Maskvą nesukris.

Rusk Gaguose (kuror

tas Juodųjų jūrų, Kaukazo, pakrantėje) tarėsi su Chruščiovu, bet oficialiai apie tai ne skelbiama.

Hume, lankydamas Suomos prezidentą Kekkoneną, pareiškė, kad Maskvos susitarimas neliečia valstybių pripažinimo.

Amerikos mokslininkai iš pietinės Afrikos, telearo pagalba, tiesiogiai susisiekė su Kalifornija, per 12,000 mylių.

Per Bermudus pralėkė viesulas, kuris užtvindė Hamiltono miestą.

Mirė JAV senatorius Ke fauver, buvęs kandidatas į viceprezidentus.

F. Castro, atsidūręs prieš badą, sulauko ūkių kolektyvinių mą ir mažžemiams, kuriuos ligšiol vadino sabotazhininkais, grąžina žemės valdymo teises.

Sirijos gen. Al Chasid pareiškė, kad Sirija pirmoji pradėjo rūpintis arabų vienybe, bet tikrai kolektyviškumo, ne diktatūros, ko siekia Nasser, prasme.

Kennedy iškėlė Kinijos komunistų jau keli metai veikiančios istorijos dėstyto faktus: Kinijos komunistai užsibrėžė atimti ir Rusijos Sibiro pakraščius, pasiimti Nepalą, Butaną, Birmą, Indokiniją ir tt.

Čekoslovakijoje vyksta nustalinimo procesas ir kova dėl ekonominių reikalų, kuriuos pakirto komunizmas ir stalinizmas.

Keeler mergina sako iškelsianti daugiau savo paslapčių.

Nehru pertvarko Indijos ministrų kabinetą.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

ŠI VASARA LIETUVOS PALANGOJE Daug naujų ponų namelių. 40.000 vasarotojų, daugiausia rusų.

Siemet Lietuvoje vasara maždaug tokia, kaip ir Kanadoje: temperatūra pakyla iki 85 F laipsnių, daug saulės ir mažai lietaus. Daug pasėlių išdžiūvo.

Siemet Palanga perpildyta taip, kad vasarotojai neturi kur pasidaėti. Apie liepos vidurį Palangoje vasarotojų buvo apie 40,000. Daugiausia iš „plačiosios tėvynės“ — iš Maskvos, Leningrado, Minsko ir kitų „brolišku miestų“. Daugiausia į Palangą suvažiuoja dienai, bet, neturėdami kur nakvoti, vakare išvažinėja į Kretingą ir artimuosius kaimus pranakvoti. Kiti nakvoja so duose po medžiais. Liuksus, jei turi kas palapinę. Susidaro ištisas „taboras“.

Vasarotojai rusai daugiau sia „putelės“, kas nelabai surištas su darbu.

Palangoje veikia 2 sanatorijos, 3 poilsio namai ir daug naujųjų ponų pristatytų mažų namelių — vasarnamių. Kadangi tai yra visokių pareigūnų komunistų, tai iš kur jie gavo pinigų statyboms medžiagų, niekas jų neklausia ir vasarnamių neatmeta. O į sanatorijas ir į poilsio namus patekti reikia gauti vadinaus „kelialapius“, kuriuos gauna taip pat didesni arba kiek mažesni ponai, „šlovingos partijos nariai. Į poilsio namus kai kam pasiseka nusipirkti už rublius „kelialapius“. Kas ypač pasižymėjęs sovietinėje santvarkoje, gali „kelialapius“ gauti tikrai už ketvirtį kainos.

Aprūpinimas maistu pakenčiamas, nes yra įsteigta valgyklų ir eilėse per ilgai netenka laukti.

Palanga paaugusi, viena, dėl to, kad valdžia pastatė daugiausia namų, kita, kad priva-

tūs savininkai, komunistai, valdininkai, pasistatė namų, namelių.

APIE PALECKĮ IR SNIEČKŲ

Iki šio pavasario J. Paleckis gyveno Akmenų g-vėje buvusio Vilniaus Sporto Apygardos namuose, vėliau, vokiečių okupacijos metu, užimtų Vilniaus gebietskomisaro Hingst. Nesenai iš tų namų persikėlė į Čiurlionio g-vę (netoli Vingio parko) palikdamas apačią tuščią. Sakoma, kad žemutinę namo dalį jis užleis vienai ištekeju siai dukrai — Sigitai ar Gerutei. Pirmoji, studijavo Maskvoje, kur susipažino su lietuviu studentu Noreika ir už jo ištekojo. Prie Sigitos piršosi aukštas rusų karininkas, tačiau ji pasirinko labai neturtingą, su suplyšusiais batais vaikščiojusį po Maskvą, Noreiką. Gerutė taip pat ištekojo už lietuviu studento.

J. Paleckis turi dvi vilas — prie Vilniaus Vilkakumpio ir kitą Palangoje. Tarnai į Paleckį ir jo žmoną kreipiasi „po ne pirminke“ arba „gerbia moji ponai“.

Sniečkus yra vedęs izraelitę, dirbusią komunistų pogrindyje. Augina du vaikus — Vlado duką ir Marytę. Neseniai Marytė sirgo vaikiška liga, tad namui buvo uždėtas karantinas. Tėvai buvę labai susirūpinę, užmiršdami, kad tūkstantai vaikų miršta ištėrime be jokios medicininės pagalbos, o motinos dažnai juos maitina savo krauju. Tuo tarpu, Sniečkus vaikams, buvo geriausia priežiūra, geriausi daktarai.

Sniečkus mėgsta žaisti biliardą ir tam net turi išrengę atskirą kambarį savo namuose.

NUO PAT KAPITOLIAUS

PAGERBTI PAVERGŲJŲ TAUTŲ LAISVĖS ŽYMONAI

Pavergtųjų Tautų Savaitės proga liepos 17 Washingtono Pavergtųjų Tautų Seimas suorganizavo pavergtųjų tautų bylos iškiliesiems gynėjams: senatorius K. B. Keating, kongresmanui J. S. Monagan, žurnalistas R. Drummond, rašytojui E. A. Mower ir Indianos valstybei garbės žymenų iškilmingą įteikimą. Iškilmes pradėjo msgr. J. Balkūnas malda ir Pavergtųjų Seimo pirmininkas įvedė damuojų žodžiu, kuris išskleidė vadinamos sovietinės liberalizacijos dūmus, kurie vasarose daug kam kliudo matyti sovietų pavergtųjų tautų tikrovę. Pavergtųjų Seimo pirmininkas pabrėžė du dalykus: pirmas, laisvasis pasaulis turi aktyviai parodyti sovietams, kad yra galingsas, vieningas ir ryžtingas ginti laisvės vertybes politinė ir diplomatinė veikta pavergtosioms tautoms sa bes; antra, turi parodyti sovietams, kad pavergtųjų tautų nepriklausomybė ir laisvė yra laisvojo pasaulio, pirmiausia Amerikos, politikos vienas iš objektų.

Iškilmėse dalyvavo per 200 svečių, daugiausia JAV senatorių ir kongresmanų, per 50 dalyvavo taip pat būrys Washingtono reziduojančio diplomatinio korpo narių. Būdinga, kad Valstybės Departamento pareigūnų nebuvo. Tai Maskvos pasitarimų šešėlis.

PAVERGTŲJŲ SEIMO DELEGACIJA VALSTYBĖS DEPARTAMENTE

Liepos 18 valstybės pasekretorius R. Dawis priėmė Pavergtųjų Seimo delegaciją: pirmą ninką G. Dimitrovą (Bulgarija), S. Korboniją (Lenkija), F. Nagy (Vengrija), V. Sidzi kauską (Lietuva), ir Seimo generalinį sekretorių B. Costę (Rumunija). Ilgiau kaip valandą užtrukusiam pasikalbėjime buvo pasiaiškintas galimas Maskvos pasitarimų ir susitarimų poveikis sovietų pavergtųjų kraštų padėčiai ir JAV politikai jų atžvilgiu, taip pat buvo aiškintasi galimybė į ateinančio Jungtinių Tautų Pilnates Susirinkimo dienvakarę įtraukti sovietinio kolonializmo klausimas.

TAUTOS FONDO PIRMININKAS

Prel. J. Balkūnas liepos 17 d. Lietuvos Laisvinimo reikalais lankėsi Valstybės Departamente ir buvo priimtas aukšto pareigūno. Jis departamentui nušvietė okupuotosios Lietuvos padėtį, lietuvių tautos teisių pažeidimą, VLIKO veiklą ir jo reikšmę Lietuvos laisvinimo veidamoje kovoje. Ta pačia proga, prel. Balkūnas įteikė atitinkamą memorandumą.

RAUDONASIS KRYŽIUS

organizuodamas per supermačes kraujo aukojimą, gavo per 4,000 aukotojų kraujo.

Gilią užuojautą

BRONEI DŽIAUGIENEI IR
GENEVI IR VYTAUTUI GURKLIAMS,
mirus jų brangiam vyrui, tėvui ir uošviui,
JUOZUI DŽIAUGIUI,

reiškia

Stašaičių šeima.

Nepriklausoma Lietuva

Pasikalbėjimai

Kas klausia- -mažiau klįsta

INDEPENDENT LITHUANIA

APIE GYVENIMĄ VILNIUJE

Už Lietuvos išlaisvinimą! For loyalty to Canada!
Už ištikimybę Kanadai! For liberation of Lithuania!

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“.

Redaktorius Jonas Kardelis.

DO 6-6220

7722 George Street, LaSalle, Montreal 32, Quebec, Canada.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika. \$ 5.50 America & S. America \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00 Other Countries ... \$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenum. arba sml. pašto ženklais).
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Pasaulio lietuvių Dienos

AR

SAVAITĖ?

Jei Kanados lietuvių diena?

Pasaulio Lietuvių Bendrojo menės Valdyba, besiruošdama antram Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimui, paskelbė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Dienas.

Incitativa bei sumanymas labai geras. Tačiau skelbime yra neaiškumų, kuriuos reikėtų išsiaiškinti.

PLB Valdyba, skelbdama Pasaulio Lietuvių Dienas, jas susiejo su rugpjūčio 30 ir rugsėjo 1 dienos datomis. Be to, atrodo, kad tai yra vienkartinis reikalas. Praeis Seimas, pasibaigs ir dienos.

Atrodo, kad prasminga būtų mums turėti pastovias viso pasaulio lietuvių apimančias dienas — mūsų Bendruomenės šventę. Ir ne tik vieną dienos šventę, bet gal ir visą savaitę.

Jau susidarė tradicija, kad Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas kasmet skelbia Pavergtųjų savaitę. Ar netiktų geriau ir mums savaitę? Gal tiktai viena tos savaitės diena, šventadienis, reikėtų skelbti kaip Pasaulio lietuvių šventę, atseit — Diena.

Mes, Kanados lietuviai, kasmet turime jau tradicinę Kanados Lietuvių Dieną. Tai graži tradicija, kurią reikėtų tikrai stiprinti, įvairinti ir padaryti tikrai daugumą lietuvių apimančią visų lietuvių šventę. Čia jau tinka dienų pavadinimas, nes tai vyksta per dvi — tris dienas.

Dabar PLB Valdyba paskelbė Pasaulio Lietuvių Dienas, kurios pritaikytos toms pačioms Darbo dienos savaitgalio dienoms.

JAV ir Kanados Darbo šventė gal neturi atitikmenų kitoje valstybėje. Tat gal darbo savaitgalio oficialiai negalima būtų bazuoti viso Pasaulio Lietuvių Dienoms. Tačiau tai ne sudarys kliuvinio ir kituose kraštuose gyvenantiems lietuviams, jeigu bus paskelbta Pasaulio Lietuvių Savaitė, kurios viena diena bus paskirta Pasaulio Lietuvių Šventė, kad ir pri

sitaikant prie JAV ir Kanados darbo savaitgalio.

Jeigu mes, viso pasaulio lietuviai, ko nors rimtesnio norime atsiekti, tai — aišku — te galime atsiekti tikrai visų bendromis jėgomis. Iš čia ir kyla būtinumas visiems lietuviams dėtis į bendrinę organizaciją — Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, kuri turi apimti visas lietuvių kolonijas visame Žemės rutulyje.

Bendruomenės išplėtimas ir išamonišimas visame pasaulyje yra vienas svarbiausių mūsų visų uždavinių. Tai visiems lietuviams ne tikrai priimtina, prieinama ir būtina organizacija, ypač dar ir dėl to, kad ji nieku netrukdo visoms kitoms, specifinėms, organizacijoms. Bendruomenė priimtini visokių kitokių organizacijų lietuviams — visokių politinių srovių, visokių įsitikinimų, visokių tikybių, kad tik tai sutinka būtinai Bendruomenės nariams.

Taigi, ir Pasaulio Lietuvių Savaitė ir viena jos diena — Pasaulio Lietuvių Diena — galėtų ir turėtų pasitarnauti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės išplėtimui, daugiausia lietuvių pritraukiant prie šios organizacijos.

Pasaulio Lietuvių Savaitė ir Pasaulio Lietuvių Dieną didesniu autoritetu gali paskelbti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas.

Į Pasaulio Lietuvių Savaitę mums, Kanadoje gyvenantiems, įsikomponuoti Kanados Lietuvių Dienos, kurios jau neabejotinai yra tapusios tradicija.

Tat pasveikinkime Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos iniciatyvą ir palinkėkime, kad Antrasis Pasaulio Lietuvių Seimas paskelbės visu savo autoritetumu Pasaulio Lietuvių Savaitę, o jos šventadienį — Pasaulio Lietuvių Šventę, arba Diena, kad ji sukauptų visos savaitės tikslus, siekimus ir laimėjimų džiaugsmą.

J. Kardelis.

Inž. KAROLIUI BALČIŪNUI

dėl ŽMONOS ALLĖS mirties,

tikrą užuojautą reiškia

Natalija ir Balys Paramskai.

Washington, D. C.

DLK Vytauto Klubo
Prezidentui,

JUOZUI DŽIAUGIUI

mirus, jo žmonai

B. DŽIAUGIENEI IR GIMINĖMS,

nuoširdžią užuojautą reiškia

Dominikas ir Albertas
Norkeliūnai su šeimomis.

Neseniai šį kontinentą pasiekė vienas tautietis, (lyti ir pavardę tam tikrais sumetimais nusišypsime) mielai sutiko pasidalyti su šio laikraščio skaitytojais savo pragyvenimais mūsų sostinėje, nes jis nuo 1941 m. be jokios pertraukos gyveno Vilniuje.

— Ar nebuvote pasitraukę iš Vilniaus jį antrą kartą okupuojant bolševikams?

— Iš Vilniaus niekur neišvykau. Beveik savaitę laiko praleidau Vilniaus Universiteto rūmų slėptuvėje. Deja, ir čia nebuvo „ramybės“, nes lenkų partizanai atėdavo į ją, jie škodami pasislėpusių lietuvių. Sako, kad iš kitų slėptuvių lietuvius išvesdavo ir sušaudydavo. Taip lenkai atsilygino mūsų tautai už išgelbėjimą iš baudo 1939 m. rudenį. Užėmus bolševikams Vilnių, prasidėjo raudonarmiečių saivaliavimas — grobimas įvairaus turto iš apšęstų butų.

— Koks buvo gyvenimas tuoj po karo?

— Atsiminkite, kad Vilnius yra sugriautas 40%. Pirmais mėnesiais nebuvo kalbos apie reikalingiausią maistą (duona, bulvės), nekaltant apie riebalus. Bendrai, gyvenimas buvo labai sunkus. Reikėdavo „ko mbinuoti“ šį tą iš kaimo.

— Kaip su žmonių vežimais?

— Didžiausi vežimai buvo Stalino laikais. Bet ir dabar pasitaiko išvežimų. Be to, išvežimais reikia laikyti ir naujokų ėmimą. Tada žmonių minios susirenka prie Vilniaus komen dantūros Totorių gatvėje, (b. Jezuitų Nr. 3, kur N. Lietuvos laikais taip pat buvo komen dantūra, vokiečių okupacijos metu stovėjo savisaugos daliniai, Kario red. ir kt.) giminės verčia išlydėdamos gražiausią Lietuvos atžalyną. Panašiai, kaip caro laikais rekrutai; varo raudonarmiečiai su šautu vais gatve į Vilniaus geležinkelio stotį. Iš ten veža į Rusijos gilumą. Pasitaiko, kad kai kuriems pasiseka tarnauti Lietuvos Estijoje. Šį pavasarį daug naujokų paėmė.

— Koks partizaninis veikimas?

— Mieste gyvenant girdėjau tik apie partizanus. Tiesa, čekistai tikrino kas savaitę lietuvių butus, įsiekdami partizanų. Per neatsargumą ar įskundimą, pagaudavo vieną — ant rą.

— Kaip Lietuvoj sutiko Stalino mirtį žmones?

— Lietuviai džiaugėsi, rusai tiesiog verkė. Aš jiems ir sakau: ko jūs jo verkiate? Juk jis tiek daug žmonių nužudė. O rusai atsako — my privikšy! Ne tame reikalas. Ėjo plačiai kalboms, kad dabar visi rusai atėjūnai turės apšęsti Lietuvą. Kas iš rusų nori iš Lietuvos išvažiuoti?! Niekas! Visi turi geriausias tarnybas, nieks iš jų nedirba fizinio darbo. Visi ponai, baltarankiai. Ir kada vienas rusas iškėlė koją į Lietuvą, labai greitai atsikelia ir jo ba

buškos, duduškos, tiotuškos ir kt. įvairios giminės. Lietuvą jie laiko ir šiandien maža Amerika. Net ir atostogų nevažiuoja į savo tėviškes. O jeigu važiuoja, tai tik kelioms dienoms su pilnais lagaminais lietuviško maisto ir po kelių dienų grįždami tuščiomis atgal. Lietuviai sako: tvarkoj, šiandien jūs esate mūsų svečiai, bet vieną dieną vis vien turėsite iš Lietuvos išeiti. Rusai pyksta, barasi. Labai jiems nepatinka, kada tie siog pasakai, kad jie turės Lietuvą apšęsti. Tuomet rusai dar pasako, kad „my vojevali“, ar gynėm jus nuo fašistų, mūsų daug žmonių žuvo ir tt.

— Siuntiniai iš Amerikos?

— Ach, ką kalbėti, pusė Vilniaus vaikšto amerikoniškom medžiagom apsiręngę. Ir rusai kės mielai jas perka, ypač iš komiso krautuvų.

— Kaip bendrai gyvenimas Lietuvoj šiandien?

— Mieste truputį geriau, bet kaime... apsaugok Viešpatie. Išvažiuojant visi prašė papasakoti apie vargą Lietuvoj.

— Ar lietuviui laukia karo?

— Nusivylė vakarų pasauliu, tačiau pasikeitimų — karo laukia. Nesvarbu, ar atominis ar koks kitas. Svarbu, kad būtų karas ir atneštų jų vargų galą, ar kokį kitą gyvenimo pasikeitimą.

— Religinis gyvenimas, bažnyčios?

— Vilniuje atdaros šv. Mikalojaus, Dominikonų (lenkai), šv. Teresės, Aušros Vartai. Bernardinų bažnyčioje įrengtas sandėlys, šv. Mykolo skirta parodoms, o Jėzaus Širdies (klebono pareigas ėjo Ha miltono prel. J. Tadarauškas —K. B.) numatomas paversti kinu ar teatru. Bažnyčios gausiai lankomos.

— Kaip Vilniaus Kalvarijos panaikintos?

— Tai tiesa. Nežinau tikros datos (buvo laikoma paslapyje), bet šiemet kovo, balandžio ar gegužės mėn. visas stacijas išsprogdino. Rusai aiškina, kad kunigai per daug „uždirbdavo“. Mat vasaros metu tikintieji gausiai Vilniaus Kalvarijos lankydavosi ne tik šeimomis, bet ir su procesijom, kartu pademonstruodami tikėjimą, ir tautiškimą.

— Vilniaus gyventojai?

— Daugumą sudaro rusai, toliau eina lietuviai, lenkai, žydai, gudai, ukrainiečiai. Apie rusus pasakiau. Lenkai, labai išdidūs, savo namuose turi pasi kabine erelius, kalba tik lenkiškai. Lietuviai labai vieningi, stengiasi vieni kitiems padėti.

— Kokis įspūdis Kanadoj?.

— Ką sakyti, labai geras. Visko yra, visko pilna. Kol kas su lietuviais plačiau nesusitikau. Sako, kad vasaros metu, didesnių subuvimų nėra. Pa lauksiu rudens, pamatysiu Jūs lietuvišką gyvenimą.

Nuoširdžiai padėkoju tau tiečiui už atsakytus klausimus ir linkėjau sekmingo gyvenimo sveingoje Kanadoje.

K. B.

„NL“ SKOLININKŲ REIKALŲ

NL-vos laikraščio administracija beveik nuo jos pradžios egzistencijos, natūraliu būdu yra atsiradę skolinkai, ne tik už laikraščio prenumeratą, bet ir už skelbimus, padėkas, o ypač kai kurių ilgalai kius skelbimus.

NL-vos Administracija praityje, tiek dabar, prisilaikydama bendrosios tvarkos ir valstybinių taisyklių, visiems nesu simokėjusiems — t.y. skolininkams, duodavo ir duoda raštiškus pranešimus (statement) atitinkamais laiko periodais, reikalui esant pakartojant ir t. t., kas rezultate pagelbsti abiejoms pusėms.

Bet visgi šitokio administracijos susirašijimo ne visiems pakanka, kai kurie pasidarė laiko pereinamais skolinkais ir žaidžia vilkinimu ar kitais savais išskaičiavimais, vis didindami skolas sąskaitas, kartu apskunddami administraciją ir tuo pačiu leidyklą — laikraščio bei spaustuvės plėtimąsi.

Spaudos B-vės NL-va šeritinkų visuotiniam susirinkime birželio mėn. 12 d. buvo priimta prie nutarimo visas senas skolas išjieskoti, šiam reikalui įvedant atskirą poziciją B-vės valdyboje, kuri imtųsi visų reikalingų priemonių ir, kad nedelsiant visos senos skolos būtų sumokėtos.

Kadangi man teko prisieinti šios pareigos ir iš administracijos susipažinti su gautomis tokių skolinkų pavardėmis, tai visų pirma kreipiuosi į visų gerą valią ir sąžinę, kad šis pirmas išėjimas viešumon, nemint skolinkams pavardėmis, būtų tas pats lengviausias būdas jaučiantiesiems skolinkams „NL“ laikraščio administracijai jau nedelsiant susimokėti. Negalintiems vienu kartu sumokėti visos skolos, pareikšti išdėstymo terminais galimybę, į kurias neabejingai bus atkreiptas teigiamas B-vės V-bos dėmesys. Priešingu atveju, ben drovei teks imtis teisinių prie

PAKLAUSIMAS „TĖVYNĖS BALSUI“

„Tėvynės Balsas“ 56(639) nr. rašo apie A. Dambrauskienę: „Daug vargo ant savo pečių teko kadaise pakelti Adelė Dambrauskienė. Skurdžia me dviejų hektarų ūkelyje net rupios duonos neužtekdavo“.

Du hektarai, jeigu toli nuo miesto ir dar blogos žemės, žinoma gerai išmaitinti šeimos negali. Bet prie miesto iš dviejų hektarų žmonės ne tikrai gali išgyvena, bet ir turto susi krauna. Na, bet prileiskime, kad Adelė Dambrauskienė tikrai skurdžiai gyveno.

ATOSTOGŲ STOVYKLAVIMAS

Rašo Douglas Omand

Ontario Department of Lands and Forests Fish and Wildlife Branch Supervisor.

Nėra geresnių atostogų, ypač tingai tėvams su mažais vaikais, kaip įsitaityti namų laukinėse slygose. Draugiškos artimos šeimos jus mielai sutiks ir priims į augančią Kanados stovyklaujų brolystę. Pareikala vimas ir naudojimas provincijos parkų ir stovyklaviečių yra toks didelis, kad beveik yra neįmanoma statyti naujas norint patenkinti visus. Tas vyksta ir tai nemažomis kiekiais ir dėl to, kad kanadiečiai europinės kilmės yra visada už atostoginių stovyklavimų. Nepaisant skurtų smulkmenose, jie jaučia si kaip namie ir naujuose miškuose. Kiti turi tuos pačius sunkumus imantis naujo darbo.

Stovyklautojas gali pasirinkti ir ežero vietovę laukinėse vietose, kurias jis gali pasiekti tik laiveliais; jis gali rasti stovyklavietę su tekančiu vandeniu, su skalbyklomis ir elektros mygtukais net ir televizijai; arba kitokio laipsnio patogumus. Manitoboj, Saskačevane ir Ontario provincijose mokestis yra minimalus (\$3 įmetus Ontario provincijoj) už įvažiavimą į provincijos parką. Kai kurios provincijos ima mažą mokestį už palapinės ištiesimą, bet niekur daugiau kaip \$1.25 už nakį.

Provincijų ministerijos arba nacionalių parkų administracijos jums visada suteiks smulkių žinių apie viską.

Klauskit girininką: Kiekvie na stovyklavietė turi prižiūrėti toją arba girininką. Jei jis ne pasirodo, paklauskite kiekvieną stovyklautoją, kur jį rasti. (Ontario provincijoj jūs galite pasirinkti kiekvieną vietą ir tada registruotis pas girininką; bet praktikoje tai gali ir įvairuoti). Nedvejokit klausit pas girininką visko, kas jus interesuoja — kur yra vanduo, krautuvė, ir das, malkos etc. Jis tam ir yra kad jums pagelbėtų. Jis tam yra išlavintas ir išmokintas su teikti pirmąją pagalbą arba dirbtinį kvėpavimą. Kai kuriose stovyklavietėse plaukiojimas yra prižiūrimas ir kiekvie nu atveju mažai vaikai negali būti arti leidžiami prie vandens.

Laimingas stovyklavimas: važiuojant laiveliais reikia imti patį minimumą, ir tai rūpestinai pasirinkti; kitaip elgiantis taip išpučiama, kad bus nori ma pasiimti ir nameliškų šaldais.

Daugiausiai tarpe kitų įrankių yra reikalingas kirvis. Kirsiti medžius stovyklos vietoje ar provincijos parke yra uždraustas, bet ežerų krantai daugely vietų yra apdengti su nudžiūvusiomis pušimis ar kedrais, kurie yra nušalinti. Tai gali būti sunaudojami malkoms, jei juos sudoroti tinkamai. Bet kertant reikia žiūrėti, kad ne būtų susižeidžiama. Geras kirvis yra dviejų ar keturių svarų su geru kotu yra lengvai valdo dens.

Kanados vakarai yra kviečių gamintojas. Bet kviečių perteklius ir kitų valstybių konkurencija, sunkina šios rūšies gamybą.

Ryšium su tais sunkumais, Saskačevano prov. žemės ūki skyrta dir. R. F. McKenzie paskelbė straipsnį, kuriame nurodo, kad vieton sėti kviečius, geriau yra auginti jaučius. Jo apskaičiavimu, jau tiena žymiai daugiau būtų pelningesnė, negu kviečiai.

Kanados vakarai yra kviečių gamintojas. Bet kviečių perteklius ir kitų valstybių konkurencija, sunkina šios rūšies gamybą.

Ryšium su tais sunkumais, Saskačevano prov. žemės ūki skyrta dir. R. F. McKenzie paskelbė straipsnį, kuriame nurodo, kad vieton sėti kviečius, geriau yra auginti jaučius. Jo apskaičiavimu, jau tiena žymiai daugiau būtų pelningesnė, negu kviečiai.

Ryšium su tais sunkumais, Saskačevano prov. žemės ūki skyrta dir. R. F. McKenzie paskelbė straipsnį, kuriame nurodo, kad vieton sėti kviečius, geriau yra auginti jaučius. Jo apskaičiavimu, jau tiena žymiai daugiau būtų pelningesnė, negu kviečiai.

Pr. Paukštaitis
Spaudos B-vės NL V-bos n a r y s .

Bendruomenės problemos sprendžiant

AR BENDRUOMENEI BRAUTIS Į POLITINIUS LAUKUS?

Pasaulio Liet. B.-nės Seimas arba P. Liet. Dienos jau čia pat, rugpjūčio 30- rugsėjo 1 dienomis. Iš paskelbtos Seimo informacijos jau galima matyti, kas bus veikiamas toms dienomis. Iš vieno kito dienotvarkės punkto galima numanyti, kad bus paliestas ir karštai diskutuojamas bendruomenės įėjimas į politikos lauką ar tiesiai pasakius VLIKO reformos klausimas, apie kurį jau spaudoje ankščiau skaitėme. VLIKO reformos panoro B.-nės vadai, kurie dar pačios Bendruomenės nepastatė ant reikiamų kojų organizacinę prasmę ir tie patys vadai, neužbaigę vieno darbo, bando mes tįs prie kito.

Daugiau kaip per dešimt metų nedėta pastangų ar nesugebėta apjungti Bendruomenės sambūrin nors pusę senos ir naujos išsivijios. Tai labai ryškų J.A. Valstybės. Iš spaudos pasisakymų galima suprasti, kad Bendruomenės tepriklauso mažiau ketvirtadaliu tautiečių. Tokioje būsenoje mūsų bendruomenininkai veržiasi politikon, krašto laisvinimo darban, nustūmę į pašalę lietuvių bės stiprinimo ir tautinius kultūrinius reikalus, kurie kaip tik ir yra tuo svarbiausiu cementu, rišančiu mus į vienalytę lietuvišką masę ir taip reikalingą krašto laisvinimo eigoje.

Ogi ir santykiniai bendruomenininkų nepasivijimo nuoširdumu nei su VLIKU nei su ALTA. Mažiausiai nuo to laiko, kai užėjo noras VLIKO reformos, o su ALTA buvo visa da „parengties“ stovyje. Ir visai tai dėl, tariamam pasenusių darbo metodų. Jei jų darbome todi ir pasenę, tačiau jie geresni už „naujuosius“ — veržtis į Baltuosius Rūmus nepraso miems ir neigalotiems. To kiems „metodistams“ šio Seimo tribūnoje neturėtų būti vietos balsui. Toks reagasimas būtu graži pamoka ateičiai panašiams įvykiams užkirsti ir išvengtį gėdos išsivijai.

Iš tų pačių bendruomenininkų jau yra buvusių VLIKO viršūnės. Tačiau nieko negirdėjome, kas herojų buvo padaryta. Dabar ir vėl veržiamasi į tą patį veiksmų su „niekur nepaskebltoms mintim“.

Sunku suprasti, ko jie veržiasi politikos laukan, jei jau yra

kas jame dirba ir jei šalia to, tu rime daug ir svarbaus darbo? Ir, galų gale, ką jie mano ten atstovauti? Nebent patys save su noru sustiprinti savo polit. partijos pozicijas Bendruomenės vardu?

Juk VLIKA sudarančios polit. grupės jau seniai atstovauja savo žmonėms, Bendruomenės nariams. Jeigu yra saujelė tokių Bendruomenės narių, kurie išvis nieko nenori girdėti apie jokių krašto išlaisvinimus ir kita saujelė tokių, kurie niekad savo gyvenime jokiai partijai nepriklausė ir priklausyti nenori. To kiems žmonėms jokių atstovų nereikia!

Gyvename pilnos demokracijos krašte. Ir jei patys norime būti tikrais demokratais, tai pirmoje eilėje reikia gauti mandatų referendumo keliu iš Bendruomenės narių, apie sutikimą ar pritarimą išeiti į mūsų politikos laukus. Kad tai padarius, pirm areikia apjungti bent 60% išsivijios Bendruomenės jungtin. Dabartinis 15—20% Bendruomenės narių skaičius jos vadams neduoda jokios teisės daryti tokius pakeitimus. Jei tai manoma daryti Bendruomenės Statuto pakeitimo keliu, tai toks žygis bus įžiūrėtas, kaip diktatūrinės ambicijos ir pasisekimo tikrai neturės. Tuo labiau bus įnešta daugiau nesupratimo ir ko gero naujo jėgų skaldymosi neto limoje ateityje, kuris gali privesti pačią Bendruomenę prie visiško jos išnykimo.

Pagaliau, mūsų įvairių veiksmų nariai yra tokiais pat B.-nės nariais, kaip ir daugelis iš mūsų. Niekas jų neišbraukė iš Bendruomenės narių tarpo jiems tokiais tampant, lygiai niekas jų neįrašys nustojus anas pareigas ėjus. VLIKas su kurtas krašte sunkiomis jo valandomis, plačiai žinomas ir respektuojamas visame pasaulyje. Todėl čia, išsivijoje, ne derėtų jo ardyti ar kompromituoti. Laikas jau seniai pabrėždo mesti asmenišką ar partinį burs ambicijas ir neatlaidžiai burtis našiam darbui, kuris kas kartą reikalauja iš mūsų vis didesnių jėgų įtempimo.

Man, kaip nepolitikui ir eiliam Bendruomenės nariui, taip atrodo prabėgoms mūsų opūs reikalai, kurie bus nagri

Įžymusis mūsų bibliografas

ALEKSANDRAS RUŽANIEC-RUŽANCOVAS

1963 m. rugpjūčio 12 d. sukako 70 m. darbigo gyvenimo žymiam bibliografui Aleksandriui Ružaniec - Ružancovui, savo laiku žinomam Baltarusių visuomeniniam darbuotojui Kaune, Baltarusijos Krašto apsaugos pulk., Baltarusių Mokslo ir Meno Instituto (Brooklyne) nariui.

Aleksandras Ružancovas gimė Viazmos mieste. Baigęs Viazmos gimnaziją, jis 1911 m. įstojo į Maskvos Universiteto istorijos - filologijos fakultetą, iš kur 1914 m. rudenį perėjo į Aleksiejaus karų mokyklą toje pačioje Maskvoje.

Gimnazijos mokytojai, daugumoje „vakarusiai“ (zapadnorossy) įskiepijo A. Ružancovui dar mokykloje meilę gimtajai žemei ir jos praeičiai. Su pirmaisiais sąmoningais baltarusiais - tautininkais jis susitikė vėliau caro kariuomenėje, kai tarnavo nuo 1914 iki 1918 m. vokiečių fronte.

Pirmojo pasaulinio karo metu jam teko arčiau susipažinti su Gardino ir Suvalkų žeme, su Lietuva, Latvija, Estija. Estijoje jis sulaukė karo pabaigos ir iš ten grįžo į Smolenską. Buvo sumobilizuotas į raudonąją armiją, bet greitai ją paliko.

1919 m. pradžioje A. Ružancovas, jau kaip majoras,

neįėjami šio Seimo metu.

Norėjęs, kad bent kartą nebūtų tuščiai kartojami pramingsi mūsų Himno žodžiai — vienybė teżydi, vardan tos Lietuvos.

Z. Pulianauskas.

tarnauja baltarusių batalione, kuris greta su lietuvių daliniais yra priešbolševikiniam fronte. Už kautynes prieš bolševikus ties Daugpiliu gauna Vyties Kryžių. Taip pat fronte jis redaguoja baltarusišką karišką laikraštį „Varta Backaūšėny“ (Tėvynės Sargyba).

1921 — 1924 m. A. Ružancovas palaiko glaudžius ryšius su Baltarusijos Tautinės Respublikos (BNR) egziline vyriausybe. Vėliau ilgus metus be jokio pavedimo iš BNR vyriausybės, bei oficialaus Lietuvos respublikos valdžios pažinimo jįsi praktiškai vykdo baltarusių konsulo pareigas Kaune, tvarkydamas valdžios įstaigose bylas ir reikalus paleistų iš kariuomenės pagal demobilizaciją baltarusių karių. Jų buvo anuomet Lietuvoje apie 300 žmonių.

Tuo pat metu A. Ružancovas bendradarbiauja žurnaluose „Volny Sciah“ (Laisvoji vėliava) ir „Kryvič“ (Kryvičius), rašo jiems straipsnius ir recenzijas. Mėgina ir savo poetinį talentą, prisidengęs slapyvardė — Ales Smaleniec. Lietuvos Karo Muziejuje Kaune jis padeda įsteigti baltarusių karinių dalinių skyrių ir bendradarbiauja jame.

Baltarusių kultūriškai - tautinė veikla Kaune, ypač išvažiavus V. Lastauskui, žymiai sumažėja. O tuo tarpu kiekvienoje nepriklausomos Lietuvos kultūriškai - valstybinės kūrybos srityje labai reikalingi gabūs darbuotojai. I. A. Ružancovas įsitraukia į šį darbą su entuziazmu ir atkakliu darbštumu. Be to su lietuvių tauta jį suriša ir šeimyniniai ryšiai. Ir 30-se metųose jis jau būna dalis lietuvių kultūrinio gyvenimo Kaune. Nuo 1921 iki 1940 m. jis užima Centrinės Kariuomenės bibliotekos viršininko vietą Kaune. 1928 m. be to jis pasidarė Lietuvos Bibliografijos Instituto reikalų vedėjas. Ružancovas taip pat yra ir techn. redaktorius lietuvių nigaikštijos bibliografijos srityje grafijos žinios.

Jis daug dirba ir D. L. Ku bibliografinio žurnalo „Biblija“, peržiūri apie 70,000 bylų Kauno miesto savivaldybės archyve ir nemaža jų aprašo. Iš leido apie 20 knygų ir brošiūrų, jų tarpe stambų kariuomenės Bibliotekos katalogą, daugiau kaip 1000 psl. Nemaža nuopelnų turi jįsi ir Lietuvos bei Kauno priešgaisrinės apsaugos organizavime.

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

DAR APIE PABALTIEČIŲ ŽAIDYNES

Kada lengvojo atletikoje š. Amerikos pabaltiečių žaidynėse buvo iškovota bendra mūsų kių pergalė (dėka moterų ir mergaičių!) negalima būtų daug girtis mūsų plaukimu. Tiesa, ir čia jaunių grupė sužibo torontietė N. Kėkštaitė, užimdama net penkis pirmas vietas. Tai ir viskas. Ši sporto šaka reikalauja dar didelio patempimo, norint susilyginti su latviais ir estais.

Bendrą žaidynių vaizdą galima įvertinti „keturiais“: neblogose pasekmėse (Žaliauskas, Aleksūnas) gražus ir dalyvių skaičius.

Bet kaip paprastai mūsų kių tarpe trūko vienodų uniforimų. Taigi, reprezentaciniu atžvilgiu, jau didelis minusas. Vertėtų FASK'ui susirūpinti, kad kitų metų žaidynėse, lietuviams neatrodytų kaip margas genas, su įvairių spalvų marškinėliais.

IS SIAPUS GYVENIMO

Naujiųjų sporto sk. red. Br. Keturakiui padaryta apendicito operacija.

Čikagos Lituania draugystės rungtynėse pralaimėjo stipriai graikų Olympics komandai 9:2(2:0).

Vidurinių vakarų sporto apygardos lengvosios atletikos ir lauko teniso pirmenybės buvo rugpjūčio 10—11 d. Clevelande.

PL B.-nės seimo progą numatomos sporto žaidynės. Gaila, be jokių detalių mūsų spaudoje iki šiol nebuvo pranešta. Jeigu žaidynės įvyktų, reiktų jose atžymėti ir mūsų Tautinę Olimpjadę (ivykusią prieš 25 metus ir sutrauktą beveik iš viso pasaulio lietuvių sportininkus) kokių leidi niu, sportiniais ženklukais ar pan.

TRUMPAI IS LIETUVOS

Sov. S-gos moksleivių žaidynėse Volgograde, Lietuvos rinktinė surinktais taškais užėmė šeštą vietą. Lietuvos

Antrasis pasaulinis karas permetė A. Ružancovą į Vilnių. Čia jįsi kurį laiką dirba Baltarusių Tautiniame Komite te; jis Baltarusių Mokslo draugijos narys ir jos susirinkimuo Nukelta į 6-tą psl.

mokiniai iškovojo eilę pirmų vietų.

Nauji Lietuvos plaukimo rekordai: J. Sodaitytė 200 m nugara — 2 min. 52,2 sek. ir Z. Užkuraitytė 100 m krūtinė — 1 min. 26,9 sek.

Sov. S-gos futbolo pirmenybėse Vilniaus Žalgiris Kubanę pralaimėjo 0:2. Po 17 rungtynių vilniečiai turi penkiolika taškų ir lentelėje stovi 12-toj vietoj.

Didelis rankinio turnyras buvo Zagrebe. Jugoslavijos laikraščiai po turnyro sudarė geriausią, visų komandų, vieną rinktinę į kurią šalia lenkų, vengrų, jugoslavų ir rusų, pateko lietuvaitė (savaime aišku, ji žaidė už Sov. S-gą), Jocyte. Ji buvo išrinkta geriausia turnyro vartininke.

Lietuvos futbolo pirmenybėse ir toliau pirmąją Panevėžio Statybą prieš Kauno Inkarą. Paskutinės pasekmės: Vilniaus Ellfa — Statyba 2:3, Politechnika — Lima 0:0.

Kūno Kultūros Institutas Kaune (Kauas, Sporto g-vė Nr. 6) skelbia sutentų priėmimą į dieninį ir neakivaizdinį skyrių. Pirmąjam mokslas trunka 4 metus, neakivaizdiniam — penkis. Stojamieji egzaminai vyksta rugpjūčio 1—20 d.

IS VISUR

Europos krepšinio taurę laimėjo Maksvos CASK penketukas, įveikęs Madrido Real klubą Maskvoje 99:80, nors pirmos rungtynės Ispanijos sostinėje baigėsi šeiminkų pergalė 86:69. Tačiau sudėjus dvių rungtynių bendrą krepšius santyki, rusai išėjo laimėtoju tik vienu metimu 168:166. Atrodo, kad tai buvo pirmas oficialus rusų ir ispanų sportininkų susitikimas nuo pat gen. Franco atėjimo į diktatoriaus vietą.

Lengvosios atletikos sezono metu Suomijoje, futbolo rungtynių „sirgalių“ skaičius kiekvienose rungtynėse krito po 2 tūkst.

Lenkas Šmitas Krokuvos trišuolyje atsieikė 16,85 m. Tai geriausia pasekmė šį sezoną pasaulyje.

Bratislavos Slovan komanda pralaimėjo Latvijos krepšininke 37:73, o Prahos Slavijos vyrai latviams 55:65.

SEIRIJŲ GIRIA.

ROMANO EPILOGAS.

Voratinkliai nesidraikobe vėjo

73.

Gydytoja Balytė iš Kazachstano rašė:

„Kolega Barvaini,

Ačiū Jums ir jauniesiems Jūsų kolegoms už siuntinį. Jis man, žinoma, buvo labai naudingas. Ne tiek aš pati sau juo pasinaudojau, kiek panaudojau svarbiausiam tikslui — kaip nors išsilaivinti iš šios mums, lietuviams, neįprastos atmosferos — oro ir sąlygų.

Mano būseną tokia sunki, kad aš nežinau, kaip ilgai ištersiu. Iš Karagandos, kur jau ilgas laikas kai dirbu, mane komandiravo prie Balchašo ežero. Balchašo pelkynuose — malarijos lizdas. Ir aš, begydydama kitus, apsikrėčiau malarija, kuri išsėmė paskutines mano jėgas. O ką gi mano komandiruo te, jeigu nėra kuo gydyti. Ir pati negaliu pasigydyti.

Kolega, prašau ir maldauju — darykite kokių žygių kaip nors mane atsaukti į Lietuvą, nes aš čia tikrai gausiu galą.

Jūsų Gyd. Balytė.

Dabartinis mano adresas: Myn-Aral, Nikitskaja 5, kv. 3. Kas daryti? Barvainis tarėsi su Šilgalium. Gal bandyti prašyti pirmąjį sekretorių, Sniečkus? Bet visi, kas į jį kreipėsi, tikrai blogesnių pasekmių susilaukė. Juk Antanas Sniečkus ir artimiausių giminių neuztarė, kai juos vežė į Sibirą. Sniečkus ne tik tai nieko negali, bet ir nenori, nes jis ištikimai tarnauja okupacijai. Jis vykdo tą, ką okupacijos pareigūnai įsako. Jis neturi nei savo nuomonės, nei savo valios. Tokias žinias skleidžia jo gi bendradarbiai, matyti tyčia, kad niekas į jį nesikreiptų.

„Padarysi kam išimti, visi to ne tikrai prašys, bet ir reikalauas... Bolševikų gi valdžia turi būti kieta, kaip titnagas. Nesvarbu, ar ką gerai padaro, ar negerai... — prasi taręs Sniečkus kartą gal silpnybės minutėje, o gal tyčia, kad niekas nesikreiptų į jį ir neprašytų.

„Aš brolių ir seserų, aš tėvo ir motinos neuztariau, o čia kažin ką užtarsiu... Visi jie, žinau, sovietų priešai, visi kenkėjai, o čia juos užtark... — kartą jis gal išgėręs ar susijaudinęs pasakė, ir tą daugumą žino.

— Kas daryti, kolega? — Barvainis klausė Šilgalio. — Sunki problema, šefe. Visos mūsų pastangos bus bergždžios ir ką besikreiptume. Pagalbos čia mums niekas nesuteiks. Matote, kaip gydytoja Kalnėnė pasiėmė. Neleido nei atsiveikinti. Tokia santvarka ne juokai. Tai okupacija! Iš istorijos žinome, kad okupacija tai yra pridengta vergija...

— Okupacija... Vergija... — pakartojo Barvainis ir nutilo.

— Okupacija, šefe. Matai, savi leido statyti Taikos Karalienės bažnyčią, o iš Maskvos įsakė viską likviduoti, ir matote, kas darosi... — Tai gi... Deja... — Dejuok, nedejuok, taip yra. Greičiau sukilimą suorganizuosi, negu kokią nelaimingam žmogui pagalbą. Ar gi galima iš nežmoniško režimo laukti tokio žmoniškumo? Barvainis nutilo, galvojo, bet beviltiškai nuleidęs šalvą. Barvainis jau norėjo atsiveikinti ir eiti, bet Šilgalis jam pakioše kelis numerius „Tiesos“, sužinojęs, kad Barvainis jos neskaito.

— Tai seni numeriai... Ką gi man čia kolega duodi... — Bet tiktai jūs pasižiūrėkite, kas rašoma. Štai „Kaip jie apie save kalbėjo — iš Z. Ivinskio dienoraščio“. Štai dar: „Kaip tautininkai siekė“... — Šlamštai! — kietai nutraukė Barvainis sakinį. — Aš nebuvau ir nesu tautininkas, bet gi čia reiktų parašyti. „Kaip bolševikai siekė okupuoti Lietuvą“... — O vis dėlto, šefe, paskaityk.

Barvainis kiek apsimirgęs, peržvelgė straipsnį, sustodamas prie kai kurių pastraipų. Jis susidomėjo smulkiomis raidėmis išskirtinai parašyta pastaba:

„Raila iki 1931 metų dalyvavo revoliucinių rašytojų „Trecias frontas“ ratelyje, bet paskui nutraukė su jais ryšius ir pradėjo bendradarbiauti radiofone ir tautininkų laikraščiuose... Jis yra visų „Lietuvos Aido“ pastarojo mėto straipsnių, kuriuose buvo dėstomas santykių su Tarybų Sąjunga „draugiškumas“, autorius... — Kas tas Raila? — Barvainis jo nežinojo.

— Tur būt žurnalistas, bet aš jo taip pat nepažinojau. Bet jūs, kaip matau, nelabai informuotas mūsų spaudos reikalais... — Mane ji erzina, todėl aš „Tiesos“ nei neprenumeruoju, nors pasiūlymai įkyri... Nenoriu!

— Na, šefe, jau perdaug. Ir pragaran juk niekas nenori eiti, bet jeigu užsitarnauja, tai ir eina... Nori ar nenori... — Netikiu aš! — piktai metė Barvainis, nors jis šiaip jau buvo santūrus net perdaug.

— Tiki ar netiki, bet faktas, kad atsidūrei pragare... Žinau, kad jo nenori, bet jeigu nutrenktas, tai ir turi kentėti. — Ir Šilgalis Barvainiui pakiošo dar vieną „Tiesos“ numerį.

— Liaukis kolega mane erzinęs, — gana stačiai pasakė Barvainis, ir panėrė galvą, lyg nedrįsdamas pakelti akių. — Šefe, nepyk. Ne aš gi redaguojau sovietinius laikraščius. Bet reikia paskaityti, nes ir priešą reikia pažinti, jeigu su

juo nori kovoti.

Barvainis daugiau šia tema nekalbėjo. Pirmąjį sekmdienį jis nutarė nuvažiuoti į Palangą. Ten kartais susirenka viršūnių, gal kas pavyks pamatyti, susitikti. Ir Viktorijos jau ilgesnis laikas nematė. Geduku taip pat tenka rūpintis. Jis baigia vidurinį mokslą.

Buvo dar pavasaris. Saulutė skaisčiai švietė tą rytą, kai Barvainis autobusu važiavo į Palangą. Gamta jau atgijusi. Pievos žaliavo svygiu žalumu. Papieviais geltonavo purienos. Pakelės topoliai išskleidė lapus, sidabru atsiduodančiomis palapėmis. Suartos dirvos tartum kvėpavo žemės drėgme, kuri vagose blizgėjo saulėje, sudarydama daugybę saulės atspindinčių veidrodėlių. Gražu buvo. Tik Barvainio ūpas buvo prislėgtas Balytės laiško ir Kalnėno dingimu.

„Ir už ką nes kenčiame? Kuo mes ir kam mes nusidėjome, kad taip žiauriai baudžiami?“ — jis galvojo.

Klaipėdos plentas tiesiai į Palangą. Vytauto gatvė sudaro plento tęsinį. Autobusui riedant pro parką, pro langą padvelkė svygiu pušų kvapu. Barvainis giliai visa krūtine įkvėpė oro, net galva apsvaigo, bet pasidarė kažkaip lengva, net ūpas pasitaisė. Kažkaip šviesiau tapo akims.

Ūpas dar geriau pasitaisė, kai Viktorija su Geduku džiaugsmingai pasitiko autobuso stoty. O buvo kuo džiaugtis, nes Gedukas, kaip atrodė, gerai pažymiais baigia vidurinį mokslą. Nijolė jau ketvirtą kursą baigia.

— Tomai, mes galime džiaugtis. Mūsų vaikai gražiai eina pirmyn... — Gerai, Viktorija... Bet mūsų laimė ne nuo mūsų vienų pareina, — lyg sunkų akmenį Barvainis metė nuo krūtinės.

— Apie ką tu, Tomai, kalbi?

Ir Barvainis papasakojo gydytojos Balytės prašymą ir Kalnėno dingimą.

— Deja, Tomai, mums čia niekas nepadės. Čia žmonės, kurie tartum ką nors galėtų, nieko negali. Jie bejėgiai. Ten, Sibire, kiek aš sužinojau, kiekvienas milicininkas daugiau gali, negu čia vadinamasis prezidentas ir pirmasis partijos sekretorius. Jie ponai tiktai mums, bet Maskvai — tiktai įrankis... Jie tiktai pildo Maskvos įsakymus. Žinai ką? Tu perdaug nenusimink. Padėti galima. Reikia jai pasiųsti vertingesnių daiktų siuntinį, o jį jau žinos, kas reikia padaryti... — Kažin, ar taip galima? — Tomai! Aš jau su keliais žmonėmis čia išsikalbėjau. Jie tokiu tiktu būdu išsilaivino.

— Jeigu taip, tai reiks kombinuoti... — Bus daugiau.

KULTŪRINĖ KRONIKA

DAILININKO PAULIAUS AUGIAUS GRAFIKOS MONOGRAFIJA

jau ruošiamas.

Vytautas Saulius ir dailininkas Algirdas Kurauskas yra pasiėmę visą šį nelengvą, daug laiko, energijos ir pasiėmę mo pareikalavusį medžiagos paruošimo, tvarkymo ir spaudos darbą, kuri jie varo pirmyn su dideliu entuziazmu ir kruopštumu.

Monografijos studijinius straipsnius rašo dail. Telesforas Valius ir dail. Algirdas Kurauskas. Straipsniai bus išversti ir į anglų kalbą. Bibliografas A. Ružancovas monografijai jau paruošė tinkamą bibliografiją. Monografija bus didelio formato (11x14), spaudžiama specialia, grafikos medžiagai raiziniams pritaikytame, popieriuje. Leidinys planuojamas 280 — 300 pusl. apimties ir iš eis iš spaudos dar šių metų gale. Kaina 15 dol. Monografiją leidžia dail. Pauliaus Augiaus našlė Danutė Augienė.

Asmenys, norintieji šį neeilinį leidinį įsigyti, prašomi nedelsiant pranešti: D. Augienė, 6508 So. Talman Ave. Chicago 29, Ill. Arba skambinti telefonu PR 8-8534 vakarais.

Monografijos egzempliorių skaičius spaudžiamas ribotas ir ji apspres paklausos didumas. Įmokėti pranešant nereikia.

SUTDIJUOJA TAPYBĄ

Montrealietė Genovaitė Dasienė, turinti atsakingas pareigas Telefonų bendrovėje, va karais studijuoja tapybą. Pp. Dasių butas išpuoštas jau daugeliu p. Dasienės darbų.

KAIP LIETUVOJE MINĖS K. DONELAIČIO SUKAKTĮ

Vilniuje veikiąs Donelaičio gimimo 250 metų komitetas paskelbė, kaip Lietuvoje nu matyta paminėti didžiojo poeto sukaktį. Kadangi ji išpuola 1964 m. sausio 1 d., tad ji bus sianti minima visą 1964 m. pusmetį. Numatyta išleisti L. Gi neičio monografiją „K. Done laitis ir jo epocha“. Donelai čio gimimo sukaktis bus mini ma per radiją ir televiziją, be to, bus pagamintas dokumentinis filmas. Iš kitų respublikų į Vilnių bus pakviesti rašytojai. Rengimo komitetui vado vauja akad. K. Korsakas.

PALANGOJE ATIDARYTAS „GINTARO MUZIEJUS“

Dailės fondo kūrybos namuose Palangoje atidarytas Gintaro muziejus, turintis kambarius. Viename kambaryje seniausi eksponatai — gabalai gintaro su įstrigusiais vabzdžiais, iš akmens amžiaus laikų jau apdirbti gabalai ir kt. Čia pavaizduoti ir keliai, kuriais gintaras iš Lietuvos plito po visą pasaulį dar senais laikais. Antrame kambaryje išstatyti jau naujai laikais apdirbti gintaro eksponatai.

PAKVIESTA Į OXFORDĄ

Vencuelos lietuvių M. Gorodeckaitė, kuri per pastaruosius dvejus metus ruošėsi doktoratui Londono universitete, nuo šio rudens yra pakviesta dirbti asistente Oxfordo universitete.

M. Gorodeckaitė yra baigusi Caracas universitetą Vencueloje.

ČIURLIONIO VARDODAILĖS MUZIEJUS

suruošė ekspediciją į šiaurvakarių Zemaitiją, kur gavo 50 vertingų liaudies meno darbų, ypač vertingų XIX amžiaus baldų ir tų laikų tautinių drabužių, skulptūrų, rankšluosčių ir kt.

IŠKYLA LIETUVIS VARGONININKAS

Tai — Leopoldas Digrys. Jis dabar vadovauja Konservatorijos vargonų klasei. Jis koncertavo dabar Konservatorijos salėje, kur susirinkusiems padaręs labai gerą įspūdį. J. Čiurlionytė, J. Digrio koncertą aprašo entuziastingai. Deja, Lietuvoje nesą gerų vargonų. O kur gi dingę Katedros modernūs elektriniai vargonai, kad ten esą koncertuojama su kilnoja mais vargonais?

Net nuostabu, kaip J. Čiurlionytė nesąmonės kalba: girdi, kleras vargonus užpavęs kulto reikalams. . . Istorinė tiesa yra ta, kad vargonų niekas ir niekad nėra užpavęs. Štai ir Montrealy, didžiausioje Sv. Juozapo bažnyčioje, kuri turi ir didžiausius ir naujausius vargonus, vyksta visų garsių vargonininkų koncertai,

„SĖJA“ 10 METŲ

Lietuvos Valstiečių - Liaudininkų sąjungos žmonių išeivijoje gal bus mažiausia, palyginus su kitų srovių žmonėmis. Amerikoje jie turi, jų gi žmonių sukurta organizacija — Amerikos Lietuvių Tautinę Sandarą, kurios vardu Čikagoje leidžiamas laikraštis „Sandara“. Su organizacija daugumoje vietų liaudininkai glaudžiai bendradarbiauja, bet laikraštis „Sandara“ nuo jų atsiribojusi ir liaudininkų neįsileidžia. Todėl jie leidžia mėnesinį, žurnalo formato, laikraštį „Sėja“.

Aiškosios demokratinės minties laikraštis „Sėja“ dabar su

kuriuose pildomi ir J. S. Bačas ir visi kiti vargonų meno kūriniai. Teatvažiuoja J. Digrys ir jis galės čia koncertuoti. . .

Tiesia visai kita: sovietinis šablonas, kuris bijo bažnytinio meno, ir vargonus laikė „trefnais“, nes jie buvo naudojami bažnyčioje. . . Kodėl J. Čiurlionytė taip nusivertinta?

silaukė 10 metų sukaktuves. Žurnalą redaguoja redakcinė kolegija, atsakomasis red. G. J. Lazauskas. Adresas: 1649 N. Broadway, Melrose Park, Illinois, USA. Prenumeratos kaina metams 3 dol., atskiro nr. — 60 ct.

„Sėja“ per dešimtį metų yra išsivariusi žymią vagonų kultūriniam ir politiniam lietuvių gyvenime, nušvietusi, savo požiūriu, daugelį ypač politinių faktų, kurie dalinai mūsų gyvenime suraizgyti ir dar kai kieno tebe raizgomi, vengiant tikrovei ir tiesai žiūrėti į akis.

Tiesiai, objektyviai, aiškinti ir nušviesti „Sėjos“ inasas neabejotinai yra didelis, svarbus ir reikšmingas. Nors laikraštis išvaizda kuklus, bet tiesos aiškino prasmė didelis ir svarbus.

Linkėtina, kad ir toliau „Sėja“ tarnautų tiesiai, objektyviai tiesiai, o tokia tarnyba tiesiogiai veda į Lietuvos respublikos laisvę ir nepriklausomybę, ko „Sėja“ ir siekia.

Betty Hilker ir Thora Anders yra pastovios vasaros dainininkės per CBC-TV. Sekmadeniais jos matomos Vankuverio programose.

TREJOS DEVYNERIOS

VEDA DR. GUMBAS

ŽASIS

PRANAŠYSTĖ

Ižymusis vokiečių dailininkas - realistas Adolfas Mence lis sėdėjo kartą restorane ir pa mažu gurkšnojo kavą. Tuo metu prie gretimo staliuko atsėdėjo vyras ir žmona, kurie iškart pažino ižymų dailininką ir, visai nesivarždami, spoksojo į jį.

Mencelis ramiai išsitraukė savo eskizų bloknotą ir pradėjo piešti, karts nuo karto mesdamas į dėmius žvilgsnius į nepažįstamojo žmoną. Neiškęntes vyras pagaliau priėjo prie dailininko ir pasipiktinęs pareiškė:

„Aš protestuoju, kad jūs piešiate mano žmoną!“

Mencelis nesijaudindamas atvertė savo bloknotą, kur buvo nupiešta stambi žąsis, ir paklausė:

„Ar tai jūsų žmona?“

TIKS IR ASILAS

Aktorius Liudvikas Devrientas savo nuostabią vaidybą užkariavo minios simpatijas. Būdamas pačioje garbės viršūnėje, viename Berlyno teatre jis vaidino Ričardą trečiąjį.

Penktame veiksme, kaip to reikalauja drama, jis suriko:

— Žirgą! Žirgą! Už žirgą aš atiduočiau visą karalystę! Tuo metu iš paskutiniųjų salės eilių pasigirdo balsas:

— O asilas ar netiks?

Aktorius nepasimetė ir tuo jau pat atsakė:

— Tik, ateikite čionai!

TAI BENT HONORARAS

Tik ką pasibaigus prancūzų-prūsų karui, kurio metu Vo kietija atėmė iš Prancūzijos Elzasą ir Lotaringiją, žymus prancūzų komikas Koklenas buvo pakviestas į Berlyną. Atsiųsto ji jam telegrama baigėsi klau simu: „Praneškite, ką jūs norėtumėte gauti už savo spektaklius“.

Koklenas atsakydamas telegrafavo: „Elzasą ir Lotaringiją“.

rodydavo gera tik tada, kai sąmonę apgaubdavo migdantis rūkas ir liūdesį pakeisdavo ramus abejingumas. Nebelikdavo aštrių konfliktų, neišsprędžiamų problemų. Pasaulis tarsi suapvalėdavo ir nutoldavo į kosminę erdvę. Daug ką galima buvo užmiršti, daug kas netekdavo skaudžios prasmės.

Klausydamasis monotoniško autobuso užmojo, jis žiūrėjo į sutemas. Virš laukų sklاندė varnų būriai. Kažkas degino bulvionėjus; nuo žemės kilo tirštas mėlynas dūmas, nykdamas vakarėjančiame danguje. Autobuse galėjai užuosti tolimą jo kvapą. Prie kelio kalvelėje dundėjo kūjis, ir žvangiančios geležies aidas skambėjo kaip varpo dūžiai. Jis galvoje apie jūrą. Išplaukti? Mesti darbą sostinėje? O kodėl ne. . . Juk laive kartais reikalinga gydytojo pagalba. Mano darbas ir gyvenimas įgautų gilesnę prasmę. Tenai gimsta draugystė, didelė ir stipri, aplaistyta prakaitu, sūriu šaltu jūros vandeniu. Kvėpuoti pilna krūtine, — štai kas svarbu.

Autobusas įsuko į asfaltuotą kelią.

Pajūris jau buvo arti. Tolumoje sumirksėjo uostamiesčio žiburiai.

— Dar nieko nenusprendėi? — paklausė Paulius.

— Ne.

— Bijai paskęsti? Nebijok. Aš ne kartą buvau pakliu vęs į uraganą, — tokia velniava, kad, rodos, jau galas atėjo, o paskui viskas pamažu nurimsta, ir kažkaip gera pasidaro širdy. Jautiesi galingsnis už viesulą. . .

— Malonu tuomet?

— Žinoma. Gyvenimas vėl įgauna aštrų skonį; kitaip prilimpa prie gomurio tarsi saldais, kurį atsibosta kramtyti. Niekada nemėgau saldainių.

— Mes jau atvažiavom, — tarė Kęstutis.

Autobusų stoty trenkė benzinas. Buvo daug grįžtančių iš miesto keleivių. Kažkoks piliėtis barėsi su konduktore, mosikuodamas ryšuliu su duonos kepalukais.

Paulius užsėdėjęs užgesusių pypkė. Jis ėjo, kiek palinkęs į priekį, tvirtai statydamas kojas ant šaligatvio ir traikšdamas kaštonų kevalus; iš jo dvelkė pasitikėjimu ir jėga. Atrodė, kad jam nusišpaut į viską. Pasaulis buvo didelis okeanas, kuriam jis metė įžūly iššūki.

— Nepakenktų dar po taurelę, — tarė Paulius. — Kažkaip drėgna. . .

— Man reikia skambinti.

— Pasimatymas?

— Maždaug.

— Mergos niekur nepabėgs. Jų dabar daugiau kaip jūroje žuvų.

— Gal išgersime kitą kartą?

— Na, kaip nori, — tarė Paulius. — Užsirašyk mano adresą.

— Gerai. Aš manau, kad greit vėl susitiksimė.

— Lik sveikas! — Paulius atkišo ranką; ji buvo kieta ir šurkšti.

Jis nužingsniavo gatvę; aukšta juoda figūra dingo alejos posūkyje.

Bus daugiau.

R. LANKAUSKAS

TILTAS ir JŪRA

Romanas.

12.

Tai atsitiko po karo. Jis labai mėgo skaityti knygas, ypač kelionių aprašymus, o motina tiesiog negalėjo pakęsti knygų; ji jautė joms kažkokią nenumaldomą neapykantą; knygos atitraukdavo jį nuo darbo, skaitymas nedavė jokios konkrečios naudos, o tai, kas nedavė naudos, — buvo nepageidaujama ir nereikalinga. „Tik akis gadinai ir žibala degini!“ — rėkdavo motina, išplėsdama jam iš rankų Kolumbo kelionių aprašymą; momentais jis neapkęsdavo motinos; jo rankos drebėdavo iš pykčio ir nuoskaudos. Kartą, kai motina pamėgino atimti knygą, jis pasipriešino ir pasakė jai kažką užgaulaus. Motina skėlė jam antausį. Ašaros užplūdo jo akis, o galvoje akimirksniu gimė mintis: pabėgti iš namų, atkeršyti motinai. Tegu jieško jo, bet niekur nesuras. Jis istos į jūrininkų mokyklą ir išplauks į jūrą. Užtenka šitos vergovės, šitų nuolatinių kalbų apie kiau les, karves, pieną, apie pinigus. . . Pasaulyje yra įdomesnių dalykų, ir seniai jį vilioja nauji horizontai.

...Buvo jau pavakarė. Jis žingsniavo vieškeliu. Reikėjo susi rasti nakvynę. Jis pasibeldė į vieną namą, paskui į antrą, į trečią, bet niekur jo neįsileido. Žmonės su nepasitikėjimu žvelgdavo į jį ir greitai užtrenkdavo duris. Jis pavargo ir išalko, o su temo vis labiau tirštėja. Pagaliau vienoje skurdžioje trobelėje jį priėmė nakvynė. Viduje buvo tamsu ir nesvaru. Muzi nų vaikų būrys spoksojo išplėstomis akimis. Ant sienos kabo jo iš laikraščio iškirpta Stalino fotografija, automatas ir diskas su šoviniais. Jis atsigulė ant grindų, kur buvo pakreiktas šiau dų glėbys. Staiga kažkas ėmė smarkiai daužyti duris. Šeimininkas, pašokęs iš lovos, griebė nuo sienos automatą. Suskambėjo dūžtantis lango stiklas. Vaikai susispietė trobos kerteje lyg išgąsdinti ėriukai. Žmogus su raudonarmiečio palaidine ėmė šaudyti iš automoto pro išmuštą langą.

Pats nesuvokdamas, ką daro, jis išsoko pro kitą trobos langą ir pasileido bėgti per tamsius laukus. Šūviai nutilo; aplinkui plytėjo juoda, grėsminga naktis. Jis bėgo ilgai ir sustojo tik tuomet, kai plaučiuose pritrūko kvapas.

Jis grįžo namo, vos pavilkdamas kojas, ir atsigulė savo kam bary. Tėvas ir motina nemiegojo; troboje degė žibalinė lem pa. Jis girdėjo, kaip tėvas barė motiną; ji verkė, ir tada jam pagailo motinos.

— O aš baigiau jūrų mokyklą, — tarė Paulius. — Tėvai nenorėjo, bet nieko negalėjo man padaryti. Buvau kaip velnio apšastas.

— Senukus aplankei?

— Taip. Nuvežiau tėvui gero tabako.

— Ką veikia brolis?

— Žigmas dirba kolūky. Naminę pašėlusiai laka. Bijau,

kad visai neprasių. — Paulius paniuro. — Pernai vedė.

— Tu dar ne?

— Aš nesiskubinu. Visada suspėsiu. Girdėjau, kad tu me dicinos mokeisi. Vadinasi, — Daktaras?

— Taip. — Kęstutis šyptelėjo. — Daktaras.

Autobusas sustojo mažame miestelyje, pro kurį tekėjo Mini ja. Už keleto žingsnių buvo užkandinė; iš vidaus sklido įgeru šių vyrų balsai.

— Stovėsimė penkias minutes, — tarė šoferis.

Paulius žvilgterėjo pro autobuso langą.

— Gal išgersim ko nors?

— Gerai, — sutiko Kęstutis.

Jie išlipo ir ėjo į užkandinę. Bufetininkė valė skepeta aplai stytą prekystalį.

— Kiek? — paklausė ji.

— Du šimtus gramų baltosios.

— Degtinės aš negeriu, — tarė Kęstutis.

Paulius atrodė nustebejęs.

— Tuomet šimtą gramų baltosios ir stiklinę vyno.

Bufetininkė pastūmė jiems dvi stiklines. Jie pakėlė jas, ir Paulius tarė:

— Į tavo sveikatą!

Jis vienu mauku išgėrė stiklinę. Kęstučio vynas buvo šleikš čiai saldus; burnoje liko nemalonus skonis. Jis užsėdė cigare tėje. Paulius išsitraukė iš kišenės pypkę.

— Graži pypkė, — tarė Kęstutis.

— Kanadoje pirkau. — Paulius patraukė dūmą; užkandi nėje pakpio geru tabaku. Su juodu jūrininko kostiumu, kuris gerai tiko prie šviesių plaukų, su smilkstančia pypke dantyse, Paulius priminė seną jūros vilką. Jo akys buvo pilkai žalsvos.

„Kaip Baltijos vanduo“, — pagalvojo Kęstutis.

— Tau patinka jūra? — paklausė Paulius.

— Ji visada man patiko.

— Tai plauk su manim gaudyti sardinių.

— Su tavim? Aš juk neįjūrininkas.

— Nesvarbu. Plaukiojančioje bazėje dirba ir gydytojai.

— Aš apie tai niekad negalvojau.

— Pagalvok. Laiko yra.

— Ištikrųjų — įdomi idėja, — tarė Kęstutis. — Tai būtų šaunu.

— Na, matai! Argi aš nesakiau! Dar po vieną?

Kęstutis dvejojo. Lauke pasigirdo autobuso signalas.

— Mums jau reikia eiti.

— Nieko. Šoferis palauks, — tarė Paulius, paduodamas bufetininkė pinigus. Kęstutis norėjo mokėti, bet Paulius atstūmė jo ranką.

— Šį kartą aš moku. Sekantį tu. Gerai? — jis nusijuokė; pypkė suvirpėjo dantyse, ir pro šnerves plūstelėjo dūmų srovė; ji nusidriekė virš jo galvos, sklaidėsi, terpo kaip seni prisi minimai.

Anksčiau keletas alkoholio gurkšnių jam suteikdavo linksnumo, bet dabar krūtinėje gulė sunkios nuosėdos, ir vynos nepajėgė jų nuplauti. Stiklinė, dvi stiklinės. . . Jam pasi

MOKSLAS IR TECHNIKA

„ELEKTRONINIAI SMEGE NYS“ ANT DELNO

Viena Amerikos firma de monstravo mikrominiatiurinę universalią skaičiavimo mašiną. Ji užima tik 100 cm³ tūrio ir sveria vos 450 g. Naujosios mašinos su naujomis galin gumas — 16 vatų.

Kuriant šią mašiną, buvo naudoti molektronikos principai. Analogiška skaičiavimo mašina su puslaidininkais užima 150 kartų didesnę tūrį, bet, ji sveria 48 kartus daugiau.

APIE DIRBTINŲ VAISIŲ NOKINIMĄ

Pačiuose vaisiuose, jiems nokinant, atsiranda etileno, kuris yra natūralus vaisių perėjimo nuo augimo į brandimą reguliatorius. Pradėjus vaisiams nokti etileno dujų vis gausėja, o vėliau jų mažėja. Todėl vaisius reikia laikyti etileno dujų aplinkoje tik tol, kol pačiuose vaisiuose pradeda intensyviai atsirasti šių dujų — kol jie pradeda rausti.

Kai kurių tyrinėtojų nustatyta, kad tinkamiausia etileno koncentracija 1:1000, laikant vaisius medinėse kamerosose, 18—20 °C temperatūroje, esant 90% santykinė oro drėgmė. Šiuo atveju vaisių nokimas pagreitėja 33% ir aktyviau vyksta šviesoje. Kiti tyrinėtojai rekomenduoja aukštesnės etileno koncentracijas, būtent 1:5000 ir net 1:8000.

Nokstant vaisiams natūraliai ir nokinant juos etilenu, cheminiai pakitimai vyksta taip pat kaip ir natūraliai, tik nevienodu greičiu.

Nokstant pomidorų vaisiams, gausėja cukrų, askorbinės rūgšties (vitaminas C), karotino (provitaminas A), riboflavino (vitaminas B2). Pernokus vaisiams, minėtųjų vitaminų kiekis mažėja.

Kaip kinta vitaminų kiekis, dirbtinai nokinant vaisius etileno dujų aplinkoje? Spręsdami šį klausimą, atlikta nemaža darbu. Pavyzdžiui, kai kurie mokslininkai nustatė, kad pomidorų vaisiai, prinokę etileno atmosferoje, turi tiek pat vitamino A, kaip ir prinokę ant kerų. Kiti tyrinėtojai nurodo, kad pomidorų vaisiai, prinočiami etileno dujomis, turi tiek pat vitamino A, vitamino B, vitamino C, kaip ir prinočiami įprastoje aplinkoje, tačiau mažiau, negu vaisiai prinočiami ant kerų.

KVANTINIS GENERATORIUS!

JAV, atliekant kvantinio optinio generatoriaus su rubino kristalais lauko bandymus, įvyko nelaimingas atsitikimas — apako vienas firmos — gamintojos bendradarbis. Aparatūros bandymo metu inžinierius, buvęs už pusės mylios nuo prietaiso, žvilgtelėjo jo pusėn. Tuo metu generatorius buvo įjungtas, ir inžinierius staiga... apako. Nukentėjęs pradėjo mąstyti tik po kelių dienų.

BALSO SPEKTROGRAMA

Skaičiavimo mašinų darbo programavimas — ilgai trunkantis ir daug darbo reikalaujantis procesas. Padaryti mašiną — robotą, kuri suprastų komandas, duodamas žmogaus balso, — nelengvas uždavinys. Žmonių balsai tokie skirtingi, kad iki šiol amerikiečių mokslininkų bandymai išmokyti mašiną suprasti didelį skaičių žodžių, išdaryti atskirų žmonių, baigėsi nesėkme. Panaudodami tam tikrus prietaisus — kalbos analizatorius, amerikiečiai ištyrinėjo žodžių spektrogramas — grafinius garso dažnumo pakitimų laiko atžvilgiu užrašus. Šios spektrogramos, gautos išdaryti tą patį žodį įvairiems balsams, primena sudėtingus kontūrinius žemėlapius. Įvairūs balsai piešia visiškai nepanašius to paties žodžio vaizdus.

Amerikiečių mokslininkai netikėtai pritaikė šį reikšmingą praktikoje: jie pasiūlė balso spektrogramą panaudoti asmenybei atpažinti. Šio metodo tikslumas prilyginamas identifikacijos tikslumui pagal braižą ir pirštų atspaudus. Žodžių atspaudai pasilieka iš esmės nepakitę, netgi kai žmogus kalba pašnabždomis, prislopiną ir net pakeičia savo balsą arba kalba su akcentu. Tai paaiškina, kodėl garso energijos pasiskirstymas pagal dažnumą pirmiausia priklauso nuo burnos, gerklų ir nosies ertmės formos ir jų derinio.

GRAFITINIS AUDINYS

Firma „Junion Karbaid Korporėišn“ įsisavino grafitinių siūlų gamybą. Jie pasižymi lankstumu ir dideliu atsparumu traukimui.

Vykstant iki 3000 l termocheminiam procesui, kristalinė medžiagos struktūra pasikeičia. Medžiaga persiformuoja į

Veda sktn. inž. J. Bulota.

ISKILMINGA SYDNEJAUS LIETUVIŲ TUNTO SUEIGA

Gegužės 26 d. įvyko Sidnejaus skautų „Aušros“ tunto su eiga, į kurią atsilankė L. S. S. Australijos Rajono vadas v. s. V. Neverauskas, lydimas Rajono vadeivų s. B. Žalio, s. M. Osinaitės - Cox ir tunto štabo narių. Su raportu Rajono vadą sutiko tunto adjutantas s. v. v. sl. M. Rudys. Įnešus ve liavą, buvo perskaityti Rajono Vadijos ir vietos tuntininko įsakymai. Toliau du jn. skautai - kandidatai — Alg. Laurinaitis ir E. Šurka davė j. skautu žodį, jiems kaklaraiščius užrišo R. vadas.

Sekė skautininko įžodis. Visų esančių skautininkų rate, tunt. A. Alčiauskas davė skautininko įžodį, kurį pravedė R. vadas.

L. S. B. Rajono vadeiva s. B. Žalys, igaliojtas L. S. S. Pir

tokio grafito struktūrą, koks šiuo metu vartojamas elektro dinių angliukų, elementų bei akumuliatorių pramonėje bei metalurgijoje.

Grafitinis audeklas yra atsparus šarmų, rūgščių ir įvairių organinių junginių veikimui. Jis nereaguoja su daugeliu išlydytų metalų. Be to jis turi didelį elektrinį bei šiluminį laidumą, yra atsparus dideliems temperatūros svyravimams.

Tokių audinių taikymo galimybės yra neribotos. Juos galima, pavyzdžiui, taikyti elektrotechnikai, medžiagų izoliacijai. Iš tam tikro tankumo grafitinio audeklo galima gaminti filtrus, skirtus karštomis dujomis filtruoti. Grafitinis audeklas gali būti naudojamas klapanų, tarpiklių bei konvejerių lentų, naudojamų aukštoje temperatūroje, gamybai ir t. t.

GRĘŽIA DEIMANTUS SVIESA

Amerikiečių inžinieriams pavyko išgręžti skylutę 6 mm storio deimanto kristale nepaprastai ryškios šviesos spinduliu. Gręžimo procesas trunka ne daugiau kaip vieną tūkstantąją sekundės dalį. Įdomu pažymėti, kad gręžimo vietoje temperatūra pakilo iki 40.000°C. Šis kristalų apdorojimo būdas yra pranašesnis už jų apdorojimą elektroniniais spinduliais, nes čia nereikalingas vakuumas.

mijos Tarybos (JAV), prisegė L.S.S. „Lelijos“ ordinaro vado v. s. v. V. Neverauskas kuli.

Toliau, Rajono V-jos ir tunto skautams ordinarus prisegė Raj. vadas. Ordinaru „Už Nuo pelnus“ apdovanoti: „Aušros“ tunto kapelionas s. kun. P. Butkus, L.S.S. Rajono vadeivė s. M. Osinaitė - Cox, buvęs „Aušros“ tunto tuntininkas ps. A. Dudaitis ir dabartinis tuntininkas ps. A. Alčiauskas. „Tėvynės Sūnaus“ žyme niu apdovanotas s.v.v.sl. A. Migevičius ir „Pažangumo“ žymeniu — „Živilės“ d-vės adjutantė psl. Ramunė Zinkutė.

Po oficialiosios sueigos dalies sekė lauželis, kurį pravedė pats tuntininkas ps. A. Alčiauskas.

Sueigoje atsilankęs gausus būrelis tėvų ir svečių pastebėjo, kad skautų eilės žymiai pagilėjo.

Visa sueigos eiga ir lauželis, kurie vyko Bankstovno lietuvių namuose, p. P. Alekso buvo įrašyti į juostą.

ATSIŪSTA PAMINĖTI METMENYS 6 nr. 1963 metų

Šis „Metmenų“ numeris, kaip ir ankstesnieji, yra su telkęs plačią skalę bendradarbių, įvairių krypčių ir specialybių, bet turinčių bendrą tikslą — kurti vakarietišką lietuvių literatūros ir dailės kūriniai išreiškiant šiandieninio, dvasiškai gyvo žmogaus pergyvenimus, nusakant juos sukaupiant minties straispnius. Iš praeities paveldėtų didžiųjų dalykų „Metmenys“ neignoro, bet bandė juos interpretuoti savu, šviežiu, šiandienišku žvilgsniu.

„Metmenų“ leidėjai bus didžiai dėkingi ir už kiekvieną, didesnę ar mažesnę, auką jų leidimui palengvinti — bei už komentarus ir sugestijas. Turinys įvairus, aktualus ir įdomus: Liūnė Suteina - Išsaka lauti daiktai; Vincas Trumpa - Tremtinys, pabėgėlis ir kraštas; Marius Katiliškis - Pilis naktėje ir iš tolo; Balys Rukša - Silvestro gala; Rimvydas Šilbajoris - Tikrovės dimensijos Hanriko Radausko poezijoje; Danguolė Marcinkutė - Vinje tės rekonstruotam romantikui; Juozas Pivorūnas - Čiur

SAULT ST. MARIE, ONTARIO

SKIRTINGOS NUOMONĖS.

Nors „N. L.“ redakcija at randa, kad mūsų miesto korespondentų ginčas spaudoje yra skaitytojams neįdomus, bet tai visai kitaip atrodo mūsų kolo nijos gyventojams. Galų gale, jeigu laikraštis neduoda progos korespondentui pareikšti savo nuomonę, tai yra ženklas, kad toks korespondentas turi įieškoti kito laikraščio arba...
Štai, š. m. rugpjūčio mėn. 1 d. „Tėv. Žiburiuose“, dėl šių lomo paežerės sklypo pirkimo už pinigų, esančių mūsų ap. valdybos kasoje, tautietis V. S. rašo, kad „ėstų šuva mėsa, bet pinigų nesą...“ Gi, š. m. birželio mėn. 5 d. „Nepr. Liet.“ 21 Nr. tas pats V. S. rašo apie pavyzdgingiausius ir sėkmingai vertybių popierių biržoje (stock market) žaidžiančius tautiečius. Jei taip yra, tai ką reikėtų tokiems tautiečiams su V. S. priekyje, su simesti ant kelių paežerės sklypų ir atidaryti kokį nors „Lithuanian Beach“ ar „Lithuanian Ground“? Ne be reikalo yra sakoma, kad kas nori šunį mušti, tai ir lazda susiranda... Toje pačioje korespondencijoje V. S. mini apie tautiečių užgauliojimą ir kišimąsi į privačius reikalus. Gi pačio korespondento V. S. nuolatinis mūsų tautiečių automobilių nelaimių aprašinėjimas, išvardinant pavardėmis, tikrai yra nemalonius jau ir taip nukentėjusie ms tautiečiams. Ar korespondentui V. S. būtų patikę, jei kas nors būtų aprašęs lietuviš koje spaudoje vieną, prieš ko kį dešimtmetį įvykusį „eksidentą“ (labai jau gerai prisiminti

na pačiam V. S.!!!), kuriame įkaušęs tautietis vos neįvažia vo į krautuvės langą?! Taigi, meskime aprašinėję tas papras tas kasdienes automobilių nelaimes, kurių pakankamai prisi skaitome angliškoje spaudoje.

Dėl lietuviškų parengimų menko lankymo, tai nėra, kaip korespondentas V. S. spėja, nei susenimas, nei dolerio liga. Visai paprastai, kai kurie mūsų tautiečiai galvoja, kad ne įdomu lankyti parengimus be jokios programos, o nuėjimas tik pagirtuokliauti, tai yra men kas patriotizmo įrodymas. Be to, kaip praėjusios metų parengimų lankymas, net ir tai kingiausiam tautiečiui, yra su rištas su savotiška rizika, nes ir pas mus atsiranda „chruščio vinės batų diplomatijos“ pase kėjų... Jei mūsų valdyba ne įves griežtesnės durų kontrolės visokiems „trabelmeikeriams“, tai mūsų parengimų lankytojų skaičius dar sumažės.

Dėl neišnaudotų progų mini mų V. S. korespondencijoje, tai jų visuomet buvo ir bus. Jų pasitaikydavo, ir dar visai ne blogų, ir tada, kai pats V. S. būdavo „valdžioje“. Aišku, kad daug lengviau kritikuoti, negu ką nors nuveikti.

Korespondentas.

NL red., įdėjusi šią korespondenciją tokią, kokia prisiųs ta, vis dėlto yra nuomonės, kad šitoks pasipėjimas, naudos kolonijai neduoda. Jeigu korespondentai daugiau susirūpin tų pajieškoti pozityvių priemo nių trūkumams šalinti ir patys veikiau dalyvauju kolonijos veikloje, būtų daug daugiau naudos, negu ginčai per spaudą. Žmonės skirtingi ir jų nuomonės skirtingos. Bet tikslin giau tas nuomonės derinti, ne gu vesti ginčus dėl ginčų, prin cipu: aš nepasiduosiu. Toks mažos kolonijos ginčas dėl smulkmenų (nes visa tai, kas korespondencijoje paliesta, yra labai mažos smulkmenos) kitų kolonijų lietuviams tikrai neįdomus.

Be to, visi korespondentai turi atsiminti, kad jų korespondencijas skaito ne tik tai jų kolonijos žmonės, kuriems gal, kuri smulkmena ir gali būti įdo mi, bet kad jų korespondencija ses skaito visuose kontinentuo se gyveną lietuviai — ir Naujojoje Zelandijoje ir net Afrikos Rodezijoje, nekaltant apie kitas, artimesnes, vietas. Tegul korespondentai pagalvoja, koks tu, tolimesnių kolonijų, lietuviams įdomumas skaityti apie smulkius korespondentų pasipėjimus Sault - St - Marie, Ont?

M. MAČIUKAS

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

AUKŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS ANGLIŠKOS IR ITALIŠKOS MEDŽIAGOS
Kostiumų kainos (su vienu kelnėm) \$65, \$75, \$85 ir \$95.
Atskiros kelnės nuo \$15 iki \$25.
79 ir 81 St. ZotiQue St. E.
Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000
J. Skučas, Prez. RA 2-6152 - 6966 - 44 Ave. Rsmnt.
Superkame sklypus ir žemę Montrealyje bei apylinkėje.
Už indėlius mokame 8% dividendą.

SIUNTINIAI

visų rūšių pačių klientų supirktų daiktų ir per Angliją ir Daniją pagal esamus pavyzdžius, visi apdrausti, per JANINĄ ADOMONIENĖ.
Kreiptis: 1674 Couvrette St., Ville St. Laurent, Montreal, P. Q. Tel. RI 4-6940

BALTIC WOODWORK CO.

Daromos įvairios durys, langai, virtuvėms kambarai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.
K. KIAUSAS ir J. ŠIAUČIULIS.
Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.
Montreal, P. Q. Tel. DO 6-3884

SHELL SERVICE STATION

SAV. SAM PUKTERIS
5415 BALANGER, ROSEMOUNT.
(ties 44 Ave.)
Tel. 721-3146
Reguliuojami: motorai, taisomi: stabdžiai, sankabos ir kt.
Amerikoniški ir europietiški automobiliai.

SIUNTINIAI LIETUVON

POF Kaufman's Woollens & Textiles

3997 St. Lawrence Blw. Montreal, P. Q. Tel. VI 2-5319.
Iš čia pasiūsite siuntinius savo artimiesiems garantuoti skubiausiai ir
urmo kainomis
(30—40% žemiau rinkos kainų)
IMPORTUOJAME IŠ ANGLIJOS geriausias angliškas vilnones medžiagas vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir suknelėms.
Turime didžiulį pasirinkimą viln., kašmiro ir šilk. skarelų.
Ateikite ir išitinksite, kad čia perkant sutaupysite.
PRIIMAME UŽSAKYMUS vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir paltams.
CH. KAUFMANAS
Buv. Lietuvos pilietis — Audinių fabriko Litex Kaune vedėjas, kalbąs laisvai lietuviškai.

Sunoco Service Station

SAV. L. RUGIENIUS
2750 Ontario ST. E.,
(ties Hogan Str.)
TEL. LA 2-2372.
ILGAMETĖ PATIRTIS

Įvairūs

DRAUDIMAI

Vacys Žižys

Įstaigos VI 2-1427.
Namų 366 - 9094

J. Gražys

KAILIŲ SIUVĖJAS.
SIUVU, PARDUODU.
Taisau ir Remodeliuoju.
6396 Bannantyne, Verdun.
Tel.: dienomis AV 8-2352.
PO 6 val. PO 7-6183.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D.
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDMAS.
6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. ZotiQue)
Montreal 36, Que. Tel. RAYmond 7-3120.

ME7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS
117 — 6th Avenue, Lachine.

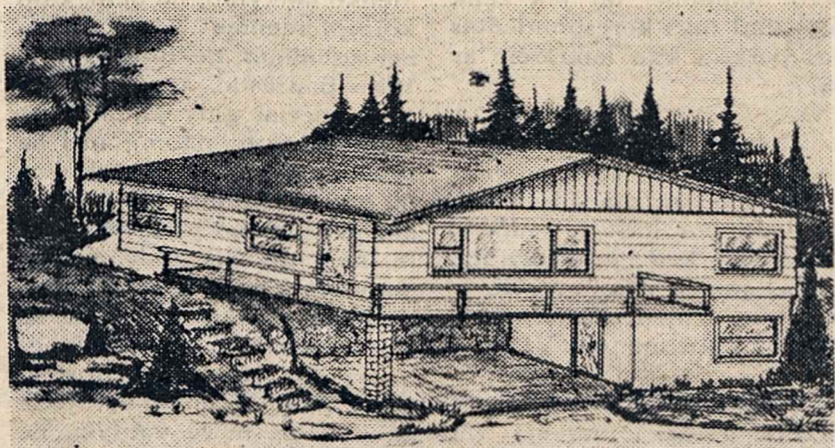
BELLAZZI-LAMY, INC

DO 6-6941 7682 Champlain Blvd. LaSalle.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris.

Ideali vieta Jūsų vasarnamiui!

TIK 43 MYLIOS NUO MONTREAL

Domain Lake Solar Development

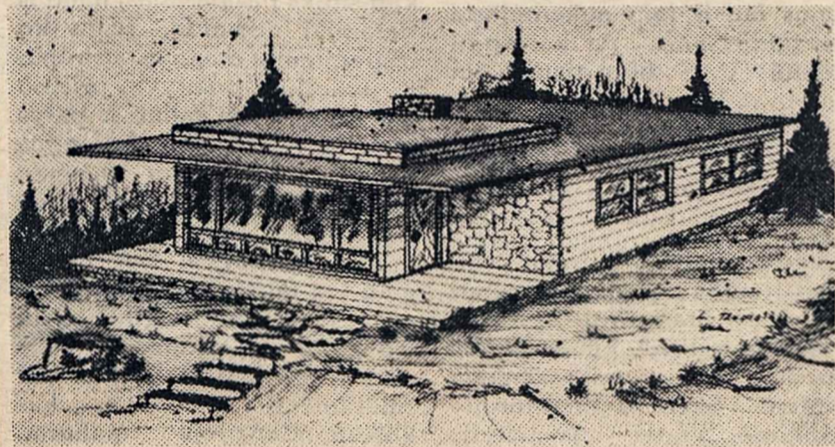

Maloniai kviečia savaitgaliais

Jus atsilankyti

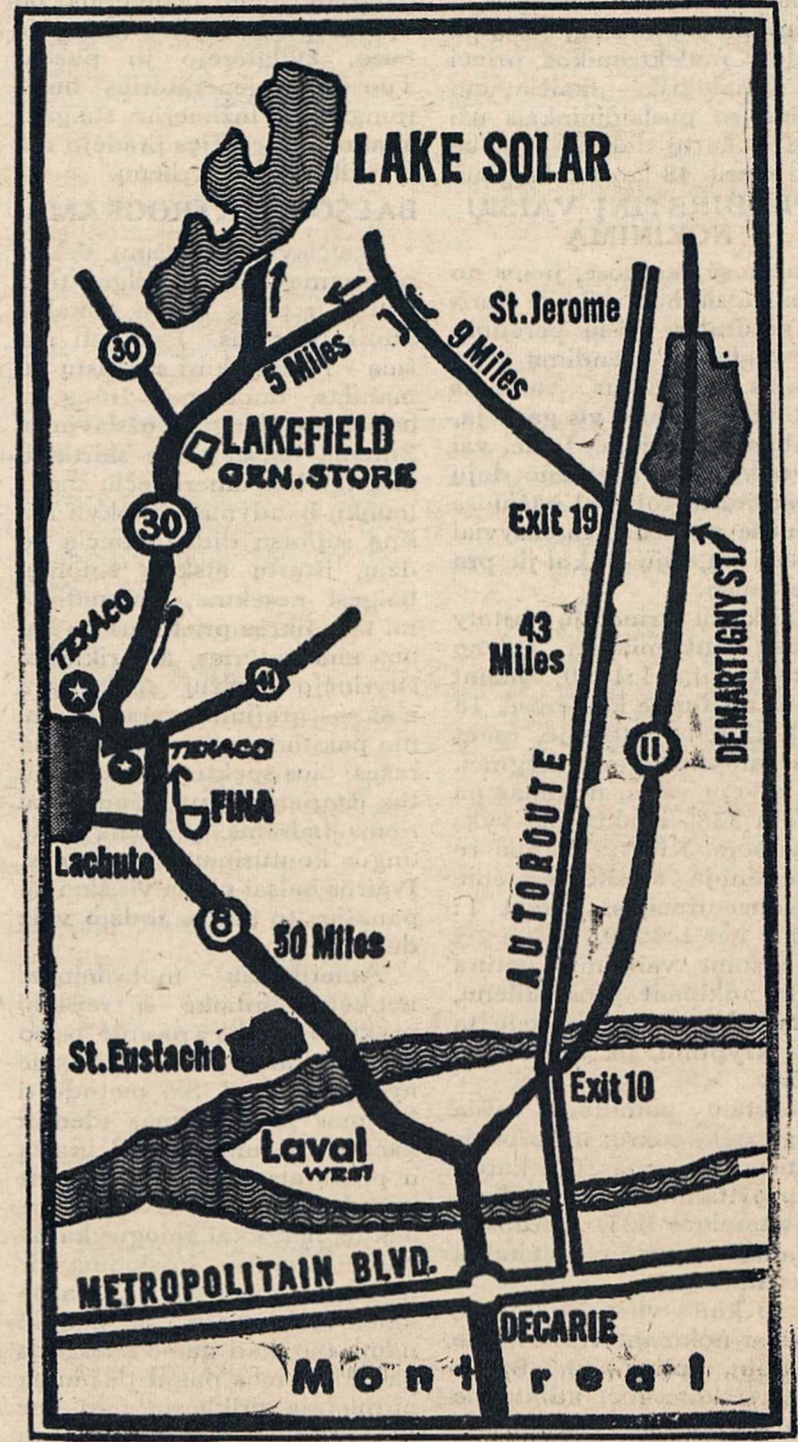
AGENTAS
ROMAS VERBYLA

Vakarais telefonas:
727-8601 arba VI.4-9254

- 600 AKRŲ KLEVŲ IR EGLIŲ ROMANTIŠKOS ŽEMĖS.
- 2,400,000 KV. PĖDŲ PRIVATAUS EŽERO.
- SKLYPŲ SAVININKAMS REZERVUOTAS PABLŪDIMIS.
- VIETA PUIKIUOSE LAURENTIAN KALNUOSE IR TIK VALANDA KELIO NUO MONTREALIO.
- 20 ARCHITEKTO PLANUOTŲ MODELIŲ PASIRINKIMAS.
- STATYKITĖS PATYS AR MES SU MALONUMU PASTATYSIME.
- ĮMOKĖJIMAS TIK 10%. LIKUTIS 5 METAMS IŠSIMOKĖJIMUI.
- MODELIŲ KAINOS TIK NUO 1775.00 DOL.
- 150 PAEŽERĖS SKLYPŲ NUO \$1200.
- PUIKŲ MIŠKO SKLYPAI NUO \$ 400.
- ELEKTRA IR TELEFONAS.
- TENISO AIKŠTĖ.
- DIDŽIAUSIAS BASEINAS LAURENTIAN SRITY.
- GERAS ŽUVAVIMAS, UPĖTAKAI (TROUT).
- KASDIENINIS MAISTO PRISTATYMAS.
- PUIKUS SMĖLIO PLIAŽAS.

LAKEFIELD, QUE.

ĮZYMUSIS MŪSŲ
Atkelta iš 3-čio psl. se skaito pranešimus. 1944—1945 m. jis drauge su gen. mjr. K. Jezavitovu dirba Baltarusijos karinių dalių štabe. Dėl sunkios kontuzijos per bombardavimą (Berlyno) 1945 m. balandžio mėn., jis buvo paleistas 2 mėn. atostogų, rado savo šeimą ir apsigyveno Viurtemberge. Ir 22 paroms praslinkus sulaukė karo pabaigos.

Karui pasibaigus, A. Ružanovas atsidūrė DP tarpe Bavarijoje ir ten iš karto ėmėsi darbo, kuris jau pasidarė svarbiau

A. E. Mc KAGUE, Q. C.
Barrister and Solicitor
Advokatas ir Notaras.
Tel. EM 4-1394, EM 4-1395
1008 Northern Ontario Bldg.
330 Bay Street.

Lietuviai advokatai NEIMAN, BISSET & SEGUIN
Barristers, Solicitors, Notary Public.
35 Heyden Street (netoli Bloor ir Yonge)
Toronto 5, Ont.
Tel. Office WA 4-9501
Res. BE 3-0978

TAUPLYK IR SKOLINKIS TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE „PARAMA“

Būstinė: LIETUVIŲ NAMAI
1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont., tel. LE 2-8723

Už santaupas moka nuo 4¼% iki 5%.
Už asmenines paskolas ima tik 7½%.
Už paskolas ir — morgičius — 6½%.
Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos. Visų narių gyvybė apdrausta santauų dydyje, bet ne daugiau \$ 2,000.00.

„Paramos“ nariais gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenantis Kanadoje.
Kasos valandos:
dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną, išskyrus šeštadienius ir sekmadienius, o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. tik tai pirmadieniais ir penktadieniais.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis.
Leidžia ir redaguoja: J. Lazauskas.
Eina dešimtį metų.
Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS.
1649 N. Broadway, Melrose Park., Ill., USA.
Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

suoju jo užsiėmimu ir gyvenimo tikslu: lietuvių spaudos bibliografinio. 1945 m. jis organizuoja Lietuvių Bibliografinę Tarnybą. Nuo 1948 m. jis pats redaguoja ir išleidžia lietuvių bibliografijos už Lietuvos ribų (išseivijoje) žurnalą „Knygų Lentyną“.

1949 m. persikėlė į JAV, dirba čia maisto krautuvėje, o vakarais randa laiko ir jėgų vesti toliau bibliografinį darbą. Nuo 1951 m. lietuvių visuomenė suranda lėšų šiam žurnalui spausdinti spaustuviėje.

Nors lietuvių spaudos bibliografija pasidarė svarbiausiu A. Ružanovo gyvenimo rūpesčiu, tačiau jis vis dar randa laiko ir darbams dėl savo baltarusių tautos. Dar Vokietijoje būdamas jis išverčia į lietuvių kalbą ir išleidžia knygeles: J. Vičiūčio „Francišak Skaryna“ ir V. Lastauskio „Biaždonnėje bahačie“ (Bedugnis turtas, 1947). Rašo lietuvių laikraščiams žinias apie baltarusių kultūrinį gyvenimą.

Jau JAV-se A. Ružanovas parengė medžiagą apie baltarusius Lietuvių Enciklopedijos I tomiu. Baltarusių Mokslo ir Meno Institutui paprašius, jis rašo atsiminimus iš baltarusių kultūrinio gyvenimo ir visuo meninio darbo Kaune.

Šitie atsiminimai apima svarbių įdomių ir mažai pas mus žinomą baltarusių kultūrinio ir politinio darbo Lietuvoje tarp karinio laukotarpį, ypač pirmojoje jo pusėje. Jie duoda nemažą žinių apie politinę, karinę ir diplomatinę Baltarusių egzistenciją vyriausybės ir atskirų veikėjų Lietuvos teritorijoje. Jie nušviečia istoriją tų baltarusių karinių dalių (Baltarusijos Tautinės Respublikos), kurie drauge su lietuvių kariniais daliniais kovojo prieš bolševikus ir lenkus. Juose yra vertingų žinių apie tautinį darbą baltarusių tautinės mažumos Lietuvoje tarpe, apie knygų leidimą Kaune, ir ypač brangias žinias apie labiausiai vaisingą veiklą V. Lastauskio, žymiausio baltarusių mokslininko literatūrinio ir politinio - vi

soumeninio veikėjo iki jo išvykimo iš Kauno į Minską.

Atžymėdama A. Ružanovo 60 m. amžiaus sukaktį, lietuvių spauda pripažino ir įvertino jo didelį ir pasiaukojimu paremtą darbą lietuvių bibliografijos srityje ir pabrėžė ypač tingą dėkingumą A. Ružanovo vui todėl, kad jis pats baltarusis, pas kurį „niekad neužgęso noras pamatyti laisvą, nepriklausomą Baltarusiją“ (Naujienos, Nr. 207, 1953).

Minėdami 70 metų žymaus bibliografo darbingo gyvenimo sukaktį, turime pripažinti, kad savo sugebėjimus ir begalinį darbštumą A. Ružanovas atidavė daugiausia labai ir naudai to krašto, kuris pirmojo pasaulinio karo pasekmėje virto jam antrąja tėvyne. Su pasitenkinimu reikia tačiau pabrėžti, kad savo darbu ten jis atnešė tikrai garbę savo baltarusiškam vardui ir pagarbą kitų mūsų Pabaltijo kaimynų.

Iš kitos pusės kiekviena proga stengėsi jis dirbti ir savo baltarusių tautos labai visuomeninėje, karinėje, literatūroje, mokslinėje srityse. Ir todėl 70 metų amžiaus sukakties proga ir baltarusių visuomenė gali su dėtimi A. Ružanovui - Ružanovui nuostabiems savo linkėjimais vien lietuviškojo laikraščio žodžiais, kad „susilauktų jį šio dienos, kada laisvosios Baltarusija ir Lietuva galės paduoti broliškai rankas kaimynė“.

Pažymėtini dar šie bibliografiniai Ružanovo darbai:

1. Lietuvos karo bibliografija 1917 — 1922 m. 1923.
2. Lietuvos periodinė spauda 1929 — 1930 m. 1930.
4. Centrinės Kariuomenės Bibliotekos katalogas, 1933 — 1938.

Pasinaudojus šia bibliografija ne medžiaga, mūsų žymiojo ir dabar gal vienintelio bibliografo darbų vertinimui, mums belieka Aleksandrui Ružanovui - Ružanovui padėkoti už jo didelę ir nenuilstamą talką mūsų išseivijos spaudai, ir nuoširdžiai palinkėti jam Ilgiausių metų!

J. Kardelis.

BŪKIME SVEIKI

KAS YRA MENINGITAI IR KAIP JIE GYDOMI

Galvos ir nugaros smegenys yra apdengtos trimis apdangalais: viršutiniu kietuoju (dura mater), viduriniu voratinkliniu (arachnoidea) ir minkštuoju apdangalu (pia mater). Kieta sis ir voratinklinis apdangalai dengia smegenis ištaisai, o minkštasis įsiskverbia į atsikrus smegenų tarpus, vingius. Tarp voratinklio ir minkštojo apdangalo yra tarpas, pripildytas smegenų skysčio — likvoro.

Meningitas — galvos ir nugaros smegenų apdangalų uždegimas („meninx“ graikiškai „smegenų apdangalas“). Minkštojo apdangalo uždegimas vadinamas leptomeningitu, kieto — pachimeningitu. Meningitais daugiausia serga vaikai, bet retais atvejais gali susirgti ir suaugusieji. Meningitai gali būti ūmūs, pūmiai, lėtiniai.

Dažniausi yra ūmūs meningitai, kuriuos sukelia įvairios infekcija. Meningitai, priklausomai nuo sukėlėjo, skirstomi į bakterinius, epideminius (meningokokinius), serozinius, pūlinį ir kt. Visiems meningitams būdingi vadinamieji meningitinių reiškiniai. Tai, pavyzdžiui, spando raumenų pastyrimas (rigidumas), stiprus galvos skausmas su pykinimu, vėmimu, pulso suretėjimas, temperatūros pakilimas. Be to, pasitaiko įvairaus laipsnio sąmonės pritemimas, galimi klaidėjimai. Ne retai pasireiškia židiniai reiškiniai — riboto smegenų pakankimo požymiai, kai pakenkiami atskiri galvos smegenų nervai, suparalizuojamos galūnės. Gana būdinga meningitams sergančiojo poza — galva atlosta atgal, kojos sulenktos per kelius ir klubo sąnarius.

Nustatyti meningito rūšį padeda likvoro tyrimas. Likvoras gaunamas, padarius liumbalinę punkciją — juosmens srityje adata perduriamas tarpšlenskelinis tarpas. Adata įvedama į tarpą tarp voratinklinio ir minkštojo apdangalo ir surenka minkštojo apdangalo ir surenka likvorą. Nustatomas likvoro skaidrumas, spaudimas, paskui atliekamas laboratorinis tyrimas, nustatant ląstelių kiekį likvoro, esančių ten bakterijų rūšį. Padaromos taip pat ir biocheminės reakcijos. Liumbalinė punkcija yra nepavojinga procedūra, ją atliekant, nugaros smegenys nėra pakenkiamos, kadangi jos yra aukščiau įvedamos adatos.

Iš meningitų dažniau pasitaiko epideminis meningitas, kurį sukelia meningokokinė bakterija. Juo dažniausiai serga vaikai nuo kelių mėnesių iki 6 metų amžiaus. Dažniau sergama žiemą ir pavasarį. Užsikrėtę vaikai meningitu nuo sergančio ligonio ar nuo sveiko bacilų nešiojojo. Infekcija perduodama per seiles — čiaudint, kosint. Galima apsikrėsti per įvairius daiktus, kuriuos vartojo sergantis meningitu ligonis (žaislai, drabužiai). Bakterijos per nosiaryklę patenka į galvos ir nugaros smegenų apdangalus ir ten sukelia uždegiminę reakciją. Susirgimas prasideda audringai — aukšta temperatūra, šalčio krėtimu, stipriais galvos skausmais, pykinimu, vėmimu. Ligonis pasidaro jautrus šviesai, triukšmui, gali priemti sąmonę, atsirasti klaidėjimai. Žindomiems kūdikiams kartais pasireiškia traukuliai. Gali atsirasti galūnių paralyžiai, būti pakenkiami klausos, regimieji nervai. Jei pakenkiami akies judinamieji nervai, gali atsirasti dvejinimasis akyse, žvairakumas. Liga trunka nuo 2 iki 6 savaičių.

Epideminis meningitas gydomas antibiotikais, sulfamidais preparatais ir kt. Svarbu tinkamas slaugymas.

Tuberkuliozinis meningitas atsiranda kaip komplikacija, esant tuberkulioziniam židiniui plaukiant į 7-tą psl.

HAMILTON

SMULKI KRONIKA

Rugpjūčio 3 d., būrys hamiltoniečių su prel. dr. J. Tada rausku, lankėsi jau egzistuojančioje skautų stovyklavietėje. Ta proga buvo pakrikštyta vietovė, pašventintas didelis, lietuviško stiliaus pastatas ir pasirašytas didelio tautinio turto įsigijimo aktas.

D. Dronsutavičienė ku riam laikui paguldė ligoninę, sušlubavus sveikatai. Linkime graičiau ištrūkti iš šių nemalonių namų ir vėl įsigūnti normalų šeimos gyvenimą.

Tęsiant stovyklavietės įrengimui aukų vaju, turime išreikšti nuoširdžią padėką p. p. Bakšiu ir P. Stosiui, patiemis pristačius savo aukas. Rinkėjams neturint savo susisiekimo priemonių, toks tautiečių žygis yra didelė pagalba. Ačiū.

Prieš kurį laiką Cadillac automobiliai buvo laikomi didele prabanga. Malonu, kad laiku bėgant ir mūsų tautiečiai jau gali to pasiekti, tai p. B. Kronas ir p. Valevičius. Sveiki name ir linkime graičiausios sėk

mės jų pamėgtam biznyje. V. P.

AUKOTOJŲ SĄRAŠAS NR. 5.

Skautų stovyklavietės įrengimui per pirmą rugpjūčio mėn. sa vaite aukavo: po 25 dol. St. Bakšys; po 5 dol.; N. Ig. Na vickai; E. Lengnikas, J. Januš kevičius, Alf. Erštikaitis, po 3 dol.; K. Bungarda, po 2 dol.; J. Raguckas, A. Kybartas, po 1 dol.; Ald. Matulienė. Vi siems nuoširdus ačiū. Aukoto jų sąrašas Nr. 3 yra išvėlusis klaida: 2 dol. aukavo J. Leng nikas, turi būti Liaugminas. Pa liestuosis atsiprašome.

Visuomenės žiniai praneša me, kad nuo vėjaus pradžios iki rugpjūčio 7 d. Hamiltono aukų rinkėjai yra gavę 834.95 dol. Tai labai maža suma, palygi nus su 6,000 dol. turimos skolos stovyklavietės įrengimui. Tikimės, kad dar daugelis hamiltoniečių nebuvo aplankyti, o aplankius savo auką mielai atiduos. Aukavusiems lietuviškas ačiū. V. P.

Mažojoje Lietuvoje

SEŠTADIENIS

Rugpjūčio 3 d., rytą gerb. prel. dr. J. Tadarauko mašina, pasileidom iš Hamiltono, ilgai, bet mielai kelionei į Mažąją Lietuvą. Taip galima vadinti naujoji ir vienintelė šiam kontinente gražioji lietuvių skautų s-gos nuosavybė - stovyklavietė. Tą dieną, buvo reikšmingiausias įvykis lietuvių skautų s-gos istorijoje: pakrikštytas ir pašventintas brangus nuosavas kampelis, kur apsigoms atlikti ir vyko pirmasis lietuvių Kanadoje prelatas dr. J. Tadaraukas. Mėgdamas punktualumą, gerbiamas prelatas dėjo pastangas būti laiku, tačiau ilgas kelias pareikalavo 15 minučių daugiau, už ką stovyklos vadovybė ir mieluosius seses ir brolius skautus, mūsų grupę su gerb. prelatu, labai atsiprašome.

Atvykus, skubiai buvo paruošta pagrindinėms iškilnėms prie gražiai įrengto lauko altoriaus, tėvo Kulbio priežiūroje. Kadangi tos dienos iškilnės, anot gerb. prelatu, yra istorinės reikšmės kiekvienam geros valios lietuviui, jis nepagalėjo gražiausių savo bažnytinių drabužių, kuriais ir buvo pasi puošęs atnašaujant šv. Mišias, po atviru dangum, prie aikštės je plevesuojančios mūsų gražiosios trispalvės, Kanados ir Amerikos vėliavų. Pamaldų metu, didelis būrys oficialiųjų svečių, skautų tėvelių ir unifor nuotasis jaunimas giedojo lietuviškas giesmes. Pamokslu metu gerb. prelatas išreiškė nepaprastą džiaugsmą išgyta stovyklavietėje. Pabaigai iškilmingų pamaldų, gerb. prelatas paprašė visi, sugiedoti Tautos Himną.

Po pamaldų, aikštėje išsiri kėjavus uniformuotam jaunimui, buvo oficialioji dalis: Mažosios Lietuvos įsigijimo akto pasirašymas, palydint skautų vadovybei įsakymais, oficialiųjų asmenų jaudinančiomis kalbomis. Kaip simbolis, kad tai yra mūsų išėjimo Mažąją Lietuvą, vyr. skautų v-bės buvo įteikta stovyklavietės štabui iš

Lietuvos atvežta saujelė mūsų šventos žemės, kuri bus garbin gait laikoma kaip relikvija.

Priėmus gražų skautų parodą, dalyvaujančių dideliame būriui krikšto tėvų, buvo pakrikštytas ir pašventintas gražus, didelis lietuviško stiliaus pastatas: valgykla (salė), virtuvė ir kitos būtiniausios patalpos, kas tavusius 8000 dol.

Pagal tvarkingai paruoštą programą, ilgos apeigos buvo atliktos sklandžiai ir, 1 val. p. p. jaunimas jau rinkosi grupėmis pietų, o svečiai, tuo pasi naudodami, apžiūrėjo gražią vietovę. Pasidžiaugta gražia tvarka ir įdėtu darbu įsikuriant negyvenamoje vietovėje. Prie ta prie išvados, kad jau egzistuojantis tautinis objektas, yra būtinas paremti artimesnių V. P. vietovių entuziastams, bet turėtų būti visų šio kontinento lietuvių įdėtas nors mažas šėras. Ne visi turi sąlygas ateiti į pagalbą savo darbu, bet žinant, kad organizatoriai jau turi 6000 dol. skolos, su pinigais ne auka gali ateiti kiekvienas lietuvis. Kaimyninis Hamiltonas su gerb. prel. dr. J. Tadarauku veda stovyklavietės įrengimui aukų vaju, tačiau šiom dviem kolonijom ši našta yra perdidelė. Tuo tikslu, šiai lietuvių jaunimo svajonei įgyvendinti, kviečiame visus mielus lietuvius, ateiti į pagalbą su nors ir maža pinigine auka, siunčiant V. Pašilui: 50 Fair hold Rd. S., Hamilton, Ont. Visi aukotojai bus skelbiami spaudoje kiekvieną savaitę. Atkreipusiems nuoširdų dėmesį — iš anksto lietuviškas ačiū. V. P.

● Sunkiai serga Jonas Sakalauskas po neseniai padarytos operacijos. Paguldėtas St. Joseph's ligoninėje, 6-me aukšte, kamb. 6 — 11, naujų patalpų. Ligoninėje yra jau keturias savaites. Dėl nežinojimo apie išvykimą į ligoninę, mažai turi lankytojų. Kas turi laiko prašomas ligonį aplankyti. Lanky mo laikas nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro. Z. P.

● Msgr. Končius, BALF pirmi ninkas, iš JAV, lankėsi Sudburyje, rugpjūčio mėn. 4 d., atlaikė lietuviams pamaldas ir

NIAGAROS PUSIASALIS

BŪKIME ATSARGŪS SU ASMENIŠKAIS IŠSIGAL VOJIMAIMS, KAD BE KALO NESUVEDZIOTU MĖM VISUOMENĖ

Jei pasiskaitytum praėjus St. Catharines apylinkės žinias spaudoje, rastum, kad šioje apylinkėje yra keli chorai, meno rateliai, šokėjų grupės, sportininkai ir bendrai daug turinti ir ypatingai veikianti lietuvių kolonija, turinti net 75 tūkstančių vertės nuosavus namus. Bet tikrumoje, tas viskas tik ant popieriaus pasigyrimas. Nieko neturi ir negali turėti, kaip gali ką nors panašaus turėti kolonija, neturinti pilnų 200 asmenų, jei to neišstengia sudaryt tūkstančiais skaičiuojama kolonijos.

Tas pasigyrimas kažkieno darbas. Kokiam reikalui buvo tas reklamuojamas, sunku pasakyti. Ypač paskutiniuoju laiku labiausiai tuo pasireiškė „NL-je“ J.S., prirašydamas net senasacijū, kad bendruomenė (tu rėdama kelius desėtkus dolerių kų. V. V.) atstosi 75 tūkstančių vertės namus, kaž koks didelis visuomenininkas mini dešimtmetį. Minimas dešimtmetis ir „gintarui“ (prieš kelis metus mirusiam. V. V.). Ir galų gale net b-nės valdybų vardu pasipylė kanadiškoje („T. Ž.“ ir „N. L.“) skelbimai nepaprastos reikšmės visos Kanados lietuviams. St. Catharines, Hamiltono ir Wellando apylinkė b-nių v-bos“ praneša, kad BALFas greitai laiku numato pasistūdi didesnį kiekį vyrų rūbų į Lietuvą. B-nės v-ba prašo skubiai adresu tų lietuvių, kuriems yra reikalinga parama Lietuvoje. Laikas skubus ir terminuotas. Kreiptis (nurodytais adresais).

Perskaičius tokį skelbimą,

tuojau krinta į mintį, kad čia kažkas yra ne tikro, o ypač dabar kuomet daroma sunku mai siunčiamiems asmeniškims siuntiniams, o čia tik naujai į BALFą įstojusiems kana diečiams daroma toki netikėtu mai.

Apie tai pasiteiravus tiesioginiai BALFe gautas atsakymas, kad jie jokių drabužių, skiriamų Lietuvai, neturi ir nežino ar turės ir jokių adresų iš nieko nėra prašę, nes patys turi sudarę tūkstančius. Iš to pa aiškėjo, kad prašomi adresai yra reikalingi ne BALFui, bet kam kitam kaž kokiems kitiems tikslams.

Pagalios, jei tas būtų teisybė, tai ar tinka apie tai skelbti viešai spaudoje iš kalno pasakant ką norime dirbti. Kodėl taip neapgalvotai daroma? Tokiais neapgalvotais svaičiomis patys save apsiuokiam, ir vietoje kam nors padėti, iš kalno pasistengiam jiems pa kenkti. Perdidelis persistengimas ir viešas pasigyrimas, kas neskelbiama, neduoda naudos, bet dažniausiai yra nuostolin gas, nes juo pasinaudoja tas, kuriam nepriklauso.

Be to, jei išvardintos b-nių apylinkės norėję gauti kokiam nors extra reikalui adresu, tai reikalinga nemeluoti. Jei tas ne skelbiama spaudoje, tai yra šimtai būdų, tą įvykdyti kitu keliu be melo ir visuomenės klaidinimo. O dabar visi supranta, kokią visuomenės sidarė nuomonę, apie b-nių apylinkes. V. Virdžys.

(Redakcijos žiniai pridėdu BALFo laiško nuorašą. V.V.)

SUDBURY, ONTARIO

VISI GEGUZINĖN

L. B. Valdyba š. m. rugpjūčio mėn. 18 d., sekmadienį, 2 val. pp., ponų Svireckų ūkyje, RR 2 — Chelmsford, Ont., rengia didelę geugžinę. Bus įdomi ir įvairi programa. Visus tautiečius kviečiame kuo skaitlingiausiai dalyvauti. Laukiame.

Sudburio LB Valdyba.

● Msgr. Končius, BALF pirmi ninkas, iš JAV, lankėsi Sudburyje, rugpjūčio mėn. 4 d., atlaikė lietuviams pamaldas ir

pasakė audringą pamokslą.

● A. E. Pajedos su dukrom Birute, Regina, Danute ir sūnu mi Rimu iš Chicagos aplankė J. A. Kručius, vėliau savo atostogas puikiai praleido French River — A. M. Juozapavičių vasarvietėje. Kartu su svečiais A. Kručienė, dukros Aldona, Angela ir sūnus Vytautas atostogas praleido ten pat St. A. Krivickų vasarvietėje. Pa tenkinti puikiu poilsiu, gražiais vasarvietės vaizdais, tyru vandeni, saule ir malonių lietuvių kų pušų kvapu, sugrįžo.

KOTRYNOS GRIGONIE NĖS IPĖDINIAMS.

Prieš kelis metus Waterbury, Conn., mirusi Kotryna Grigonienė (Catherine Grigonia) du trečdalius savo turto testamente užrašė dukteriai Kazėi Drobenkieni ir vieną trečdalį antrai dukteriai Marijai Misiūnienei, arba jųjų vaikams, jei jos būtų mirusios. Testamente yra sąlyga, kad dukterys arba jų vaikai palikimą gali gauti tik tuo atveju, jei laike dešimties metų po jos mirties Lietu

va būtų laisva nuo okupantų, arba jei jos pačios ar jų vaikai patektų į kūrį nors laisvojo Vakarų pasaulio šali.

Jei kas iš minėtų ipėdinių yra Vakarų pasaulyje, tuojau prašomas kreiptis į Lietuvos Generalinį Konsulatą New Yorke tokiu adresu:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Lietuviai veikia visur

KELIONĖ Į NORVEGIJĄ

Norvegijos Krikščionių Jau nųjų vyrų generalinio sekretoriaus Nils Seim dėka, ir mokytojo Fr. Skėrio tarpininkavimu, šiais metais vyksta iš Vasario 16 gimnazijos 5 moksleiviai: Vytautas Mačionis, Gai lius Algirdas, Veršelis Šarūnas, Pacevičius Algirdas ir Tu mėnas Sigutis, 5 savaitėm vasaros atostogų į Strandheim, apie 30 km nuo Oslo miesto, prie fjordo. Ten dalyvaus 12 tautybių vaikai. Jau devyneri metai kaip geradaris Nils Seim veža lietuviukus iš Vasario 16 Gimnazijos poilsiui. Iš viso jau 95 mokiniai buvo tenai.

Mokiniai prisideda tik trečdaliu prie kelionės išlaidų. Jie

sumoka kelionę iš Weinheim iki Puttgarden ir atgal. Visas iš laikymas 5 savaitėm Norvegijoje dovanai.

NAUJA PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBA

Hüttenfelde įvykus nepaprastai PLB Vokietijos Kr. Tarybos sesijai ir atsistatydinus buvusią valdybą, naujoji išrinkta ir pareigomis pasiskirs tėt: pirm. — kun. dr. Jonas Aviza, vicepirm. — kun. Br. Liubinas, išdin. — T. M. Gai lius, sekr. — J. K. Valiūnas ir narys — A. Mariūnas. Į gimnazijos statybos komisiją išrinkti T. Gailius, A. Mariūnas ir J. Valiūnas. E.

TAUPLYK IR SKOLINKIS KOOPERATINIAME BANKELYJE

„TALKA“

Išduodamos asmeninės paskolos iki 3,000 dol., morgičias paskolos iki 60% turto vertės. Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas. Pilnas čekių patarnavimas. Darbo dienos: Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. p. p. Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro. 21 MAIN St. E. Room 207. Tel. JA 8-0511

Atkelta iš 6 psl.

aučiuose ar žarnyne. Juo dažniausiai serga 2—6 metų amžiaus vaikai, kartais ir suaugę. Susirgimas prasideda lėtai. Pamažu atsiranda galvos skausmai, kurie po truputį stiprėja. Vaikai netenka apetito, greitai nuvargsta, būna irzlūs. Pasireiškia mieguistumas ar nemiga. Pamažu kyla ir temperatūra. Kai dėl infekcijos atsiradę uždegiminiai židiniai pradeda dirginti galvos smegenų apvalkalus, prasideda pykinimas, vėmimas, išryškėja visi meningitiniai reiškiniai. Jei ligonis negydomas, po 3—4 savaičių, ligai progresuojant, ligonis pamažu netenka sąmonės, atsi randa traukulius, paralyžius ir jis miršta. Taip būdavo tuberkuliozinio meningito atvejais anksčiau, kai nebuvo taikomas streptomocinas. Dabar, laiku pradėjus gydymą streptomocinu, ligoniai dažniausiai pagyja.

Gana svarbu yra tuberkuliozinio meningito profilaktika. Reikia nuolat kontroliuoti tuos vaikus, kurių organizme esama tuberkuliozinės infekcijos. Labai svarbu izoliuoti nuo vaikų asmenis, sergančius atvira tuberkuliozės forma. Suaugusieji tuberkuliozinio meningito gali susirgti tais atvejais, jei tuberkuliozinis procesas yra išsėjęs. Tokie asmenys turi pastoviai gydytis.

Esant pūliniam židiniui ausyse, priedinėse nosies daubose (sinusose), vykstant pūliniam procesui po kaukolės sužeidimo, gali atsirasti pūlinis meningitas. Infekcija į smegenų apvalkalus patenka arba be tarpia pūliams prasiveržus į apdangalus, arba hematogeniu keliu per kraują. Taigi pūlinis meningitas yra antrinis susirgimas. Ligonius iš pradžių būdingi poūminio susirgimo požymiai ir, esant sumažėjusiam organizmo atsparumui, kai infekcija pereina į apdangalus,

JUOZAS AUDENAS
Ekonomistas
Tarpininkauja Mutual Funds investavimams:
109 Warwick Street
Brooklyn 7, N. Y.

Harvest Time in Alberta

MONTREAL HAMILTON TORONTO

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Montrealyje įvyks rugsėjo 8 d. Aušros Vartų salėje tuojau po pamaldų, 12 val. 30 min.

Minėjimo paskaitą skaitys svečias iš Čikagos „Laisvosios Lietuvos“ redaktorius Alg. J. Kaulėnas.

Mening programą atliks sol. G. Čapkauskienė ir skautų Vyčių tautinių šokių grupės šokėjai, vadovaujami J. Piečiūčio.

Iškilmingose pamaldose visos organizacijos prašomis dalyvauti su vėliavomis.

Visa Montrealio visuomenė maloniai kviečiama minėjime dalyvauti.

Montrealio Lietuvių Seimelio Prezidiumas.

„AUKSINĖS ŽASIES“ FILMAVIMAS

apytikriai jau baigtas. Tikrai patikrinus, bus atliktos reikalingos pataisos bei papildymai. Tuo tarpu artistai išsiskirsto. Pp. Dikiniai išvyko jau penktadienį, St. Pilla pirmadienį, patikrinęs, kad savo įspūdžius „Nepriklausomai Lietuvai“ atsiųs iš Čikagos, nes sukant filmą tiek buvęs užimtas, kad ne radęs laiko parašyti.

ŠAULIŲ GEGUŽINĖ

įkūrėjusio lietaus trukdoma vyko per du sekmadienius, rugpjūčio 4 ir 11 dd.

Nei pirmuoju, nei antruoju kartu žmonių skaičiumi nepasižymėjo. Lietus sulaukė ir tuos, kurie kasmet nepraleisdavo progos nuotaikingos šaulių gegužinės aplankyti.

Nežiūrint labai nepalankaus oro, rengėjai vis tik patį programą vykdė. Ypatingai prizinį šaudymą, loteriją ir sportą.

Prizinio šaudymo pirmąją dieną, pirmąją vietą laimėjo svečias J. Zajko laimėjęs puikų Stp. Ūbarto dovanotą rankinį laikrodį, antruoju liko J. Grigaliūnas ir trečiuoju Stp. Ūbaras.

Antrąją dieną pirmąją vietą laimėjo A. Akstinas, antrąją pakartojo J. Grigaliūnas ir trečiąją J. Makauskas.

Moterų grupėje per abu kartus be stiprios konkurencijos laimėtoja tapo A. Pakulienė.

Visi laimėtojai buvo apdovanoti gražiomis dovanomis, taurėmis ir spalvingais pažymėjimais.

Turtingoje loterijoje kiekvienas turėjo progos išbandyti savo laimę.

Įdomiai vyko sporto ir žaidynių rungtyniavimas. Virvės traukimo šį kartą laimėjo šaulių grupė prieš svečius.

Rutulio stūmimo — J. Be nys. Visą laiką puikiai veikė A. Kalvaičio lietuvišką plokštelių muziką — kurios buvo malonu pasiklausyti ir lietuvių jant. Malonu jaukumą teikė trispalvėm išpuošta vieta. Nežiūrint nepalankaus oro gegužinė laikytina pavykusia, su vilimi, kitais metais ją pakartoti gražioje ir saulėtoje dienoje. J. Š.

● Dr. V. Giriūnienė rugpjūčio 9 dieną išvyko atostogų ir su grįš tikrai rugpjūčio 26 d. Dr. V. Giriūnienė ir inž. V. Giriūnas su šeima atostogauja už Montrealio ribų.

Dr. J. SEMOGAS

5441 BANNANTYNE. Verdun Pirmadienį ir ketvirtadienį 2-4; 7-9 p. m.

antradienį ir penktadienį 2-4 p. m.

trečiadienį 7-9 p. m. šeštadienį 11-1 p. m.

PO 7.3175; namų DO 6-9582

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALISKA

1396 St. Catherine St. W. Suite 419, tel. UN 6-8235 Namų tel.: MU 1-2051

Dr. E. ANDRUKAITIS

956 SHERBROOKE E. Tel.: LA 2-7236

PRANEŠIMĄ APIE LIETUVĄ

Montrealyje darys sugrįžusieji iš kelionės į Lietuvą šį ketvirtadienį rugpjūčio 15 d., tarp 7 ir 8 val. vakaro Park Avenue Nr. 3485 A. Pranešimas viešas.

GRAŽI PRIŠVESTUVINĖ STAIGMENA

Romui Otto, rugpjūčio 24 dieną besituokiančiam su Aldo na Burbaite, šeštadienį, rugpjūčio 10 dieną, pp. Petruilių sveitinėje buvo suruošta priešvestuvinė staigmena - pagerbtu vės, kuriose dalyvavo apie 50 vien vyrų. Vyriausis pagerbtu vių organizatorius, Albinas Blauzdžiūnas, Romą Otto pasveikino visų vardu ir pasakė humoru išmargintą kalbą, ta proga įteikdamas jam ir savo tišką vedybų „vadovėlį“. Prie do prie to — įteikė jam visų vardu dovaną.

Vaišės buvo gražios ir praejo bičiuliškoje atmosferoje.

Baigdamas subuvimą, A. Blauzdžiūnas pareiškė padėką visiems subuvime dalyvavusiems, pp. Petruiliams, bičiuliški užleidusiems subuvimui patalpas ir padėjusiems paruošti vaišes — p. Petruilienei, p. Blauzdžiūnienei ir p-lei I. Burbaitei.

ABI PP. NORKELIŪNŲ ŠEIMOS,

Dominiko ir Alberto, atostogų gas praleido Cape Cod, p. Ka počiaus vasarvietėje, kuri buvo vėskelbiama Nepriklausomai Lietuvoje. Pp. Norkeliūnai atostogomis labai patenkinti, nes p. Ka počiaus vasarvietėje yra labai geroje vietoje, prie šiltos srovės, ir aptarnavimas labai geras ir nebrangus. Jie mielai pataria vasarotojams vykti į p. Kapočiaus vasarvietę.

Sugrįžęs iš atostogų p. Albertas Norkeliūnas bei jo įstai ga (žiūr. 5 pusl. skelbimą) da bar dirba jau pilnu laiku, nor maliai.

PALANGOJE IR DAINAVOJE

kiekvieną dieną netrūksta vasa rotojų, bet ypač jų daug suva žiuoja savaitgaliais. Suvažiuoja ja netiktai tie tautiečiai, kurie turi savo vasarnamius, bet atvažiuoja ir vasarnamių savininkų pažįstamų, bičiulių. Tačiau atvažiuotų ir visai kitų, norinčių tai pavasaroti, tai savaitgalį praleisti, bet nėra kur pasidėti. Taip iškyla būtinumas viešbučio ir Palangoje ir Dainavoje.

● Dr. A. O. Jaugelienė sugrįžo iš atostogų ir priima pacientus savo ofice Guy 1410.

DR. V. GIRIUNIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
3938 Rosemount Blvd.

RA 7-5552; namų RA 1-0656

DR. A. O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy St., 1 a. 11 kamb.

WE 2-6662; namų PO 8-8096

NOTARAS

J. BERNOTAS

B. A., B. C. L.

Sun Life Building

Suite 2079

Tel.: UN 6-4364

ADVOKATAS

STASYS DAUKŠA, LI., D.

4 Notre Dame St. E.

Suite 902 ir 903

Tel.: 861-8478 ir

861-8479

ADVOKATAS

JOSEPH P. MILLER

B. A., B. C. L.

Suite 205

168 Notre Dame St. E.

UN 6-2063 ir UN 6-2064

Resid.: 40 Lafleur LaSalle. DO 6 1570

LN STATYBOS REIKALAIS PRANEŠIMAS

„Nepr. Lietuvoje“ liepos vi duryje buvo mano pranešta, kad sudaryta ir pasirašyta su tartinis dėl LN statybos su p. Hans Zollinger, bet kada jis buvo mūsų inžinieriaus paprašytas pristatyti raštus, ką jis pra eityje yra statęs — jis to ne įvykdė. Tuo būdu teko sutarties vykdymą legaliai sustabdyti ir pereiti prie kitų pasiūlymų svarstymu.

Šiuo metu visu intensyvu tariajami su dviem varžovais, kurių pasiūlymai yra apie \$

15.000 žemesni. Kuriam teks LN statyba, turėtų šią savaitę paaiškėti. Smulkmenų tuo tar pu negalime skelbti, nes tuo la bai greitai pasinaudoja tie, ku riems LN statyba ne prie šir dies, ir jie labai apunkina dar bus. LN v-bos ir savo vardu maloniai prašau visus narius kantrybės ir tikiuosi, kad atei nančią savaitę galėsime pa skelbti susitarimą.

St. Bakšys
LN V-bos p-kas.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS ŽINIOS

Žolinė arba švenčiausios Mergelės Marijos dangun ėmi mo šventė šiais metais bus atei nantį ketvirtadienį, rugpjūčio 15 d. Vakarinės mišios 7.30.

10 dolerių vajui aukojai: P. Jokubauskas \$100; po \$10: p. Juodkojis ir K. Mickus; \$7: O. Bieliūnaitė; \$5: N. Akstiniėnė.

Sekmadienį bažnyčios rink liauvoje suaukota \$161.50.

KRUVINA BANDITŲ KONKURENCIJA MONTREALY

17 žmonių jau užmušta, bet kaltininkų šaknis sunku esą su sekti. Prieš ketverius metus buvo nužudytas Keith Pearson, kuris buvo įtartas nužudęs Aaroną Marksą, bet nesant įro dymų, paleistas. Vėliau buvo nužudytas Ch. Wagner, dėl ku rio mirties buvo suimti J. Rogers ir F. Bataglia, bet teismui vis nesiseka nustatyti tikrų kaltininkų.

● A. Navickas, čikagietis, bet buvęs montrealietis, susirgęs at vyko gydytis į General Hospital Montrealy.

● Pas pp. Leknickus, Golden Lake, šiemet svečių netrūko, ypač savaitgaliais, o pastoviau viešėjo iš Ottawos J. Jurėnas ir iš Montrealio op. sol. E. Kardelienė.

● Muzikė St. Levickienė, vasa rojusi pp. Gaurių vasarvietėje prie St. Donat, pabaigė atostogų ir sugrįžo į New Yorką.

● Dr. Popieraitis šeštadienį su situokė. Vestuvės buvo gra žios.

● St. Kalinauskas susituokė per šv. Kazimiero parapiją.

● D. Daukšaitė surtuošta prieš vestuvinė staigmena, kurioje dalyvavo tikrai moterys. Įteik ta dovana ir linkėta laimingos ateities.

● Pp. Steponauskų šeima, iš gyvenusi Montrealyje apie me tus laiko, grįžta į Lenkiją šį penktadienį laivu.

● Tėvas Tercizius išvažiuoja atostogų į Winnipegą pas sese ri.

ALLIANCE REALTIES INC.

Žemė, namai, apartamentai, mortgyčiai.

Premijos už naujų klijentų nurodymą.

D. Baltrukonis RE 7-0844
P. Rudinkas HU 1-2957
J. Skučas RA 2-6152

I. G. ELECTRIC R'd.

Elektros kontraktorius
IGNAS GURČINAS
889 — 56 Avenue
Lachine. Tel. 631-0882.

TAISAU IR DAŽAU

LENGVAS MAŠINAS.

LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Skambinkite telef. DU 9-0571

V. Sušinskas.

TAUPLYK IR SKOLINKIS SAVO KREDITO KOOPERATYVE „LITAS“

Adresas: 1465 De Seve Str., Montreal 20, P. Q. tel. 766-5827
Santautos apdraustos vienam milijonui dolerių. * Mirties ir invalidumo atvejais pagal turimą draudimo polisą santautos iki \$2000 išmokamos dviguba suma. * Už depozitus mokama 4%, už sėrus — 4,25%. * Už asmenines paskolas imama 7,6%, už nekilnojamo turto paskolas — 6,5%. * Pigus pasko lų draudimas skolintojo mirties ir invalidumo atvejais. Bankas veikia: 1465 De Seve: sekmadieniais nuo 10.30 iki 1 val.; darbo dienomis nuo 12 iki 3 val. išskyrus pirmadienius ir šeštadienius. Vakaris: trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 v. v. 3907 Rosemount Blvd.: trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val. vakare.

KL B TORONTO APYLINKĖ,

pirminkinama Dr. J. Matu lionytė, sutiko rengti ir glo bi sekmadienį įvyksimą PLB Seimo didijį subuvimą, kaip P. L. B. Seimo užbaigtuves.

— „Aukuras“ susirūpinęs savo turto, kuris dabar laiko mas „Delta“ pastate, dėka se no aukuriečio p. Panavo, yra gavęs jo ūkyje didelę patalpą, ką aukuriečiai pagal galimybę tvarko.

RELIGINIO MENO PARODA

atidaryta ir tęsis iki rugsėjo 22 dienos The Art gallery of To ronto patalpoje, Grand Park Toronto vietovėje. Parodos eksponatai labai įvairūs.

● Midlande, Kanados kanki nių vietoje, kur yra pastatytas lietuviškas kryžius ir kur kas met lietuviai suruošia maldų keliones, šiemet pamaldas lai kė kun. Staškevičius. Žmonių buvo nedaug.

NEW YORKO NAUJIENOS

DĖL PASAULINĖS PARO DOS DAINŲ ŠVENTĖS

Pasaulinės parodos Dainų šventė numatoma New York e 1964 m. rugpjūčio 23 d. Šiai šventei gautas stadionas talpi nąs 15.000, žmosių pačios P. Parodos rajone ir 50 asme nų orkestras. P. Parodos Dai nų šventės Muzikų komitetas netrukus sudarys Dainų Šven tės repertuaro komisiją.

Šiuo pranešimu kviečiame vi sus JAV ir Kanados lietuvių choras P. P. Dainų Šventėje dalyvauti ir iki š. m. rugsėjo 1 d. registruotis tos šventės ko mitete, nurodant choro diri gento vardą ir pavardę, cho ro adresą ir dainininkų skaičių. Užsiregistravusiems chorams, kai tik bus atspausdintos gai dos, bus išsiųstos nemokamai.

Repertuaro ir registracijos reikalais prašome rašyti. P. Pa rodos Dainų Šventės Muzikų Komiteto sekretoriui: Myko las Cibas 59 Van Nostrand Ave., Great Neck, L. I., N. Y.

Kartu kreipiamės į lietuviš kją visuomenę su prašymu su daryti sąlygas mūsų chorams atvykti į 1964 m. P. parodos Dainų Šventę.

Ta pačia proga kviečiame visus balsingus tautiečius jau dabar jungtis į P. parodos Dai nų Šventėje dalyvauti užsire gistravusius choras ir padidin ti jų gretas.

L. M. P. P. D. Š. Komitetas.

PAGERBTI PAVERTŲJŲ BYLAI PASITARNAVĖ AMERIKIEČIAI

Liepos 17 d. Vašingtone Na tional Press Club įvykusiouse pietuose, surengtuose ryšium su Pavertųjų Savaitės paskel bimu, buvo pagerbti penki amerikiečiai, savo veikla Koug rese, visuomenėje ir spaudoje kelę rytų ir vid. Europos pa vertųjų tautų laisvo apsispren dimo reikalą. Pavertųjų Eu ropos Tautų Seimas atitinka mai atžymėjo senatorių Kea ting, Atst. Rūmų narį Mona gan, Žurnalistus: R. Drumond ir E. A. Mowrer ir Indianos valst. seimelio atstovą Brade mas. Pietuose dalyvavo apie 200 asmenų, jų tarpe apie 30 JAV Kongreso narių,

● Bendikas Domas apdegė darbovietėje sprogus dujoms. Nudėgimas antro laipsnio, ga na sunkus.

DISTRICT ESTATE
BROKERS

Montreal Real Estate Board Nariai
3907 Rosemount Blvd.
Tel. 722-2472

Namai, žemė, paskolos.
P. Adamonis — RA 2-4735
P. Jasutis — LA 2-7879
M. Roth — RE 7-9353

REIKALINGAS
prityręs dviračių taisytojas.
Darbas pastovus.
Pageidaujamas angliškai susikalbąs.
Teirautis:
Cornwall Cycle Shop
311 — Pitt St.,
Cornwall, Ont.

CRESCENT LAND CORP.

Agentas Romas Verbyla
LOTAI ANT EŽERO

kranto, 43 mylios nuo Montre alio 16 modelių architekto planuotų vasarnamių. Vasar namių kaina nuo 1,750 ir aukš čiau. Be to investavimui žemė St. Hubert, netoli St. Helen salos (1967 metų Pasaulinės parodos vieta).
Telef. 727-8601 ir VI 4-9254.
Adresas: 6988—16 Ave,
Rosemount.

ROYAL — GLOBE
LONDON - LANCASHIRE
Draudimo Bendrovės
1962 m. apyvarta Kanadoje
\$ 36,422,125
Gaisras — automobilių — nelaimės
Jas atstovauja 9-tus metus
ADAMONIS
INSURANCE AGENCY
3907 Rosemount Blvd.
Tel.: 722 2472
Lite s-tos No. D-752.